Diss. Lund
1893
J. Lind

DE DIALECTO PINDARICA.

I.

PROLEGOMENA

ET

DE VOCALISMO PINDARICO EX PROXIMIS SONIS NON APTO.

COMMENTATIO ACADEMICA

QUAM

VENIA AMPLISSIMI ORDINIS PHILOSOPHORUM LUNDENSIS

PRO GRADU PHILOSOPHICO

PUBLICE DEFENDET

JOSEPHUS LIND

PHIL. LIC. CALMARIENSIS

IN AUDITORIO I A. D. VIII KAL. JUNIAS MDCCCXCIII H. VIII A. M.

(EX ACTIS UNIVERSITATIS LUNDENSIS, TOM. XXX.)

LUNDÆ MDCCCXCIII
APUD HJALMAR MÖLLER BIBLIOPOLAM UNIVERSITATIS.

LUNDÆ.
TYPIS EXPRESSIT E. MALMSTRÖM.

MEMORIAE

THEODORI · WISÉN

FAVTORIS · OPTIMI · CARISSIMI

SACRVM

In hac commentatione conscribenda his Pindari carminum editionibus usus sum:

Pindari opera quæ supersunt ed. A. BOECKHIUS. Lipsiæ 1811—1821. Tomi III.

Pindari carmina quæ supersunt illustr. L. DISSENIUS. Ed. II. cur. F. G. SCHNEIDEWIN. Gothæ 1843.

Pindari carmina rec. TYCHO MOMMSEN. Berolini 1864. (Ed. maior).

Pindari carmina ed. TYCHO MOMMSEN. Berolini 1866. (Ed. minor).

Poetæ Lyrici Græci. Vol. I. Pindari carmina continens. Rec. TH. BERGK. Ed. III. Lipsiæ 1866. Ed. IV. Lipsiæ 1878.

Pindari carmina rec. W. CHRIST. Lipsiæ 1882.

Virorum doctorum scripta hæc præcipue adii:

AHRENS, De Græcæ Linguæ Dialectis. I. Gottingæ 1839. II. Gottingæ 1843.

BOECKH, De Crisi Pindaricorum Carminum (Kleine Schriften V, p. 248 sqq. Leipzig 1871).

BOECKH, De Metris Pindari (in Vol. I. editionis Pindaricorum carminum).

BRUGMANN, Griechische Grammatik. Zweite neubearb. Auflage (I. v. Müller, Handbuch der klass. Altertumswissenschaft. II. München 1890).

BRUGMANN, Grundriss der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen. I. II. Strassburg 1886—1892.

CAPELLE, Vollständiges Wörterbuch über die Gedichte des Homeros und der Homeriden. Neunte verbesserte Auflage. Leipzig 1889.

CHRIST, Beiträge zum Dialekte Pindars (Sitzungsberichte der philosophisch-philologischen und historischen Classe der k. b. Akademie der Wissenschaften zu München. 1891. Heft I).

CURTIUS, Grundzüge der griechischen Etymologie. Vierte erweiterte Auflage. Leipzig 1873.

FÜHRER, Der böotische Dialekt Pindars (Philol. 44, p. 49 sqq. Göttingen 1885).

HEIMER, Studia Pindarica. (Comm. pro gr. phil.). Lundæ 1885.

HERMANN, De dialecto Pindari observationes (Opuscula, Vol. I, p. 245 sqq. Lipsiæ 1827).

HOFFMANN, Die griechischen Dialekte. I. Göttingen 1891. II. Göttingen 1893.

KÜHNER, Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache. I. Dritte Auflage in zwei Bänden in neuer Bearbeitung besorgt von F. BLASS. Hannover 1890—1892.

MEISTER, Die griechischen Dialekte. I. Göttingen 1882. II. Göttingen 1889.

G. MEYER, Griechische Grammatik. Zweite Auflage. Leipzig 1886.

MEZGER, Pindars Siegeslieder. Leipzig 1880.

T. MOMMSEN, Annotationis Criticæ Supplementum ad Pindari Olympias. Berolini 1864.

T. MOMMSEN, Scholia Germani in Pindari Olympia. Kiliæ 1861.

PETER, De dialecto Pindari. (Diss. inaug.) Halis Sax. 1866.

PRELLWITZ, Etymologisches Wörterbuch der griechischen Sprache. Göttingen 1892.

RUMPEL, Lexicon Pindaricum. Lipsiæ 1883.

VOGRINZ, Grammatik des homerischen Dialektes. Paderborn 1889.

In versibus Pindaricis afferendis numeris usus sum editionis Christianæ (in carminibus integris) et Bergkianæ quartæ et Boeckhianæ (in fragmentis). Scriptorum paginas signavi, non paragraphos, nisi aliter indicatum est.

Corrigenda et Addenda.

P. 1 v. 3 *post* suscipere *omissum est* videri nuper
P. 3 v. 4 pro -ᾶς *debet esse* ᾱς
P. 4 v. 6 post Quamquam *omissum est* enim
P. 6 v. 26 pro augustis *debet esse* angustis
P. 7 v. 32 pro -αο *debet esse* -α͜ο
P. 8 v. 10 pro 347 *debet esse* 247
P. 8 adnot. v. 2 pro αἰάων *debet esse* αἰά͜ων
P. 15 adnot. v. 10: Accedit in Christii editione productæ syllabæ finalis in vocalem desinentis exemplum Αἴγινά τε O 7, 86 (— — — ◡) ex codicibus receptum improbantibus ceteris editoribus.
P. 31 v. 16 scripsi ἀκοή; *mallem* ἀκοά

De dialecto Pindarica.

Scripsit

JOSEPHUS LIND.

Quicumque hodie de dialecto Pindarica iterum ac sæpius tractata scriberet eum quasi noctuas Athenas (γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας) apportantem laborem supervacaneum suscipere Christ dixit, qui ut ipse nihilo minus non est deterritus quin nonnulla eaque maximi momenti in lucem proferret quæ sibi ex locupletissimis copiis Mommsenii et accuratiore nostrorum temporum titulorum cognitione eruisse videbatur (Beiträge zum Dialekte Pindars, Sitzungsber. der philos.-philol. und hist. Classe der k. b. Akad. d. Wiss. zu München, 1891 Heft I), sic ne nos quidem ad sermonem vatis Thebani excutiendum aggredientes omnem spem deponimus fore ut aliqui fructus ex opere nostro capiatur. Quamquam alio sane nomine hoc speramus, nam nova quidem multa exspectare temeritatis est in rebus quæ aut pridem exploratæ sunt aut verendum est ne numquam ad liquidum perduci possint: sed nos aliud spectavimus, nonnihil nos profecturos esse arbitrantes, si quæ ad sonos et formas Pindaricæ dialecti pertinerent rite disposita et ad rationem hodiernæ Græcæ linguæ scientiæ accommodata complecteremur. Qua in re etiam de nostro singula qualiacumque singulis in generibus addere ausi sumus; omnino autem propositum erat iustam atque plenam, si qua possemus, speciem præbere Pindarici sermonis quæ propria essent poetæ via ac ratione exponendo, quod inceptum eo magis non inutile fore videbatur, quod libellus ille, qui viginti septem abhinc annos de eadem re a Petero (De dialecto Pindari, Diss. inaug. Halis Sax. a. MDCCCLXVI) conscriptus est, non tantum erroribus multis inquinatus est, quod ut tum erat litterarum Græcarum scientia excusationem habet, sed ne omnia quidem continet de quibus disputari debuerat, immo permulta desunt brevissimeque de iis quæ sunt adsumpta disputatum est; porro, quod etiam maius est, non satis Peter subtiliter in disputando egit, ut inter se nonnumquam confusa sint quæ diligenter secernenda fuerunt. Accessit insuper causa propter quam dialectus Pindarica digna visa est de qua denuo quæreretur; cum enim antea inter omnes constitisset mixtam eam esse ex variis partibus, novæ sententiæ nuper Führer (Der böotische Dialekt Pindars, Philol. 44, 49 sqq.) auctor extitit patrio sermone Pindarum ut Corinnam usum esse contendens, quod quamvis a Christio (l. l.) refutatum, melius tamen falsum esse apparebit si omnem Pindarici

sermonis copiam uno adspectu ante oculos posuerimus. Sed de maximis rebus huc pertinentibus cum propter quæstionem illam quæ est de vetere scriptura difficillimum sit diiudicare quid pro certo statuendum sit libereque fateri cogamur in his ad perfectam et absolutam veritatem perveniri non posse, tum singulis saltem si passim lumen recentioribus artis grammaticæ subsidiis adiuti attulerimus gratissimum erit.

Iam ut sententias quæ de dialecto Pindarica fuerunt perlustremus [1]), ante Führerum non sane multum inter se discrepuerunt; ac VETERES [2]) quidem primum constat κοινήν quandam διάλεκτον Pindaro adrogasse mixtam ex Dorica et Æolica dialectis, quamquam non defuerunt qui in Doricorum poetarum numero eum haberent [3]). Sed veterum auctoritatem — quorum singulorum verba videas, si libet, apud Führerum (p. 49 sq.) — apparet exiguam esse, cum non sine causa suspicio sit multis in rebus textum Pindaricum inde a primis temporibus falsa transscriptione corruptum esse, etsi fortasse non cum Führero prorsus spernenda est, si quidem poterat memoria Pindaricæ dialecti antiquitus tradita religiose servata non tantum ad Pausaniam, sed usque ad posteriora tempora pervenire.

Hi autem cum apud Pindarum epicum genus non agnovisse videantur, HERMANNO rursus illud quasi fundamentum est sermonis Pindarici; qui in notissimo quem de hac re scripsit commentario (De dialecto Pindari observationes, Opusc. I p. 245 sqq.) viam monstravit posterioribus, quam ne Führer quidem plane deserere ausus est hæc verba addens in fine commentatiunculæ suæ, cum per totum libellum Hermanni impugnavisset sententias: 'dass Pindar *allerdings unter dem einfluss der sprache der epischen poesie, des »dichterischen grundstocks für alle folgende poesie»* nur in seinem heimathlichen dialekte gedichtet hat' (p. 59 sq.). Comprehendit Hermann quæ de dialecto Pindari ei statuenda videbantur verbis illis sæpe relatis, quibus dixit epicam esse Pindari dialectum, sed colorem habentem Doricæ, interdum etiam Æolicæ linguæ, e Dorica autem dialecto tantum adscivisse Pindarum, quantum et ad dictionis splendorem et ad numerorum commoditatem idoneum videretur, illa repudiantem quæ aut interioris essent aut vulgaris aut certis in locis usitati Dorismi (p. 247). Quorum verborum summa cum vera sit, ut nobis quidem est persuasum, tum Hermann rem deinde pertractans in singulis multis lapsus est; ac de hiatu quidem et digammo quæ erravit, ab Heimero (Stud. Pind.) explanata sunt, sed maxime interest ea considerare quæ ab Hermanno de Dorismo et Æolismo Pindarico præcepta sunt. Quo in genere ne de eiusmodi rebus dicamus quæ posteriori-

[1]) Paulo autem nobis hoc copiosius faciendum esse videbatur, cum Christ (p. 78 sq.) breviter rem adumbrasset.

[2]) Eustath. procœm. Pind. p. 21 ed. Tafel, Eustath. ad Od. 1702, 3, itemque Greg. Cor. p. 12, nam Führero ægre concedimus explicatione carere illa verba κοινὴ δέ, ᾗ πάντες χρώμεθα καὶ ᾗ ἐχρήσατο Πίνδαρος, quibus grammaticus ille aut, si ipsam rem ignorabat, quod ei erat traditum referebat, communem fuisse dialectum Pindaricam, aut si erat paulo eruditior, significat varia esse genera κοινῆς διαλέκτου: nam ut ipse suique æquales communi quadam lingua utantur, ita Pindari quoque sermonem mixtum esse ex variis dialectis.

[3]) Pausan. IX 22, 3, Suidas, Joann. Gramm. Ald. Hort. Adon. p. 243 B. Sed illud An. Ox. I 278, 14 Αἰολεῖς μοῖσα, ὧν ἐστι Πίνδαρος solitarium est, præterea fortasse hoc tantum intelligitur, in *talibus* rebus (-οισα et q. e. g. sunt) Æolum morem Pindarum adscivisse.

bus quoque probatæ sunt — ut παπτήνας (P 4, 95) Mommsen damnare dubitavit et Boeckhio κρητῆρα et cet. recipere placuit — neve in aliis erroribus hæreamus, velut quod Dorica appellat quæ Dorica non sunt, ut -αις -αισα terminationes participii (p. 259) [1]), et Æolica quæ Æolica non sunt, ut -ᾰς pro -ᾱς (ibid.), -ος pro -ους (p. 265), tenendum est quod Boeckhio et aliis adstipulantibus docuit, variam a Pindaro dialectum usurpatam esse pro variis carminum harmoniis, Dorica Æolica Lydia, a Pindaro ipso commemoratis, quamquam Hermanno Dorica lingua Lydiis quoque carminibus propria esse videtur (p. 264). His igitur generibus carminum Pindaricorum distinctis id maxime agit ut demonstret duplicem esse Æolismum Pindari, unum omnium carminum communem, alterum quem Æolica tantum recipiant (p. 261 sqq.); quin etiam Dorica nonnulla Æolicis carminibus tribuenda esse, a Doricis aliena. Sed plurima quæ affert exempla falsa sunt; de quibus infra dicendi occasio erit.

Nihilo secius istam rationem Boeckh adripuit, qui in uno capite libri illius, quem De Metris Pindari scripsit (p. 288 sqq.), dialectum carminum Pindaricorum tractavit. Omnino is Hermanni sententiam probans paulo accuratius de nonnullis rebus, ut de contractione et de Doricis formis omnium carminum communibus, disseruit; tum vero orta de variis carminum generibus quæstione propter duas res Hermannum reprehendit, *primum* quod quæ Æolicis propria dixisset eadem a Doricis non plane aliena esse fassus esset, quæ res inde Boeckhio explicationem habere visa est, quod Dorica Hermann ea carmina putasset quæ *Lydia* potius essent; *tum* quod Lydiis carminibus Doricam linguam tribuisset, qua re natas difficultates satis Boeckh callide expedivit, medium quendam locum Lydiis inter Dorica et Æolica adrogans. Vulgares enim formas Doricorum proprias esse, reconditas sive Doricas sive Æolicas in Æolica tantum admitti (p. 292 sq.). Quæ omnia num vera sint nostro iure dubitantes rursus concedimus certiora esse quæ sub finem capitis præclare dixit, universum genus elocutionis longe aliud esse in Doricis carminibus quietis numeris dactylo-epitriticis procedentibus, aliud in Æolicis vehementiore impetu logaœdici rhythmi insignibus (p. 294 sq.).

Duplici deinde modo in dialecto Pindarica Ahrens elaboravit, qui secundo De Græcæ Linguæ Dialectis libro cum Dorico simul Pindaricum sermonem complectens multas formas cum ratione et analogia pugnantes correxit, quo in genere optime de poeta nostro meritus est, tum vero, cum universum huius dialecti habitum Doricum esse immixtis Homericis et Æolicis formis persuasum haberet, novum hoc addidit quod tria singula, correptionem syllabarum finalium, præpositionem ἐν cum accusativo iunctam, elisionem præpositionis περί, e Delphica lingua adsumpta esse docebat (II 410 sq.; Act. Soc. Phil. Gott. 1852).

His auctoribus Peter nititur in dissertatione quam supra nominavimus; qui magnam partem tanta fide Ahrentem sequitur, ut ipsa verba repetat. Quamquam quæ Ahrens de Delphicis Pindaricæ dialecti partibus commentus est suo iure refellit

[1]) A qua opinione ne Christ quidem alienus est (Beitr. p. 46 sq.), ex usu Alcmanico illas esse veteres formas Doricas prave coniciens.

(p. 5 sqq.) adsentiente Christio (p. 81 sq.); præterea Hermanni et maxime Boeckhii rationes adscivit discrimen quod illi inter tria carminum genera statuerant verbis communibus et ipse significans nec tamen in singulis explicans.

Sed alia res, quæ maximi est momenti nec antea ignota erat, iis qui posterioribus temporibus dialecto Pindaricæ operam dederunt causa fuit plane nova de illa docendi. Quamquam Boeckh in commentatione De Crisi Pindaricorum Carminum (Kleine Schriften V, p. 248 sqq.; § 17 sqq.) antiqua illa scriptura, quæ in Attica quoque usque ad a. 403 permanebat Pindarum usum esse et transscripta deinde carmina Ionicis litteris comprobaverat, diu tamen neminem in mentem venit quam late illud in dialecto patere posset ostendere, si forte inscientia librariorum male formas genuinas intelligentium novo vestitu carmina Pindarica induisset; quam rem ne Christ quidem totam perspexerat quamvis fusius in Philol. 25 (Die älteste textesüberlieferung des Pindar, p. 607 sqq.) de vestigiis antiquæ scripturæ disputans multaque inde colligens quæ ad veram lectionem pertinerent ac Mommsenium reprehendens quod isto quasi fundamento usus recensionem carminum Pindaricorum constituere ausus non esset (p. 611).

Führer demum (l. l.) illam viam ingressus est, qua pergens ad novam rationem pervenit, quam ante eum omnes aspernati erant. Monuit enim in certis quibusdam rebus ne minimam quidem codicibus fidem habendam esse nec maiorem antiquis grammaticis de communi vel Dorica Pindari dialecto disserentibus; istos enim, cum omnino rerum interiorum ad dialectos pertinentium et immutationum uniuscuiusque dialecti rudes fuissent, tum Boeoticæ, quam Pindarum usurpavisse persuasum Führer habebat, nisi posteriorem formam valde mutatam cognitam habuisse ideoque ne potuisse quidem veram Pindaricæ dialecti naturam intelligere, falsa autem librariorum transscriptione adulteratam esse dialectum et natam miram illam copiam formarum maxime variam omnique lege carentem, quæ usque ad nostra tempora vero iudicio impedimento fuisset. Ut cum Pindarus ad longam vocalem significandam littera O usus esset, inde pro arbitrio cuiusque librarii vel ω factum esse more Dorico et Boeotico vel ου ad Atticum et epicum usum, nonnumquam etiam ο servatum esse ut in nonnullis accusativis pluralis secundæ declinationis; eamque esse originem inveteratæ sententiæ de mixtis apud Pindarum formis Doricis et epicis. Iam vero si recuperare vellemus veram et antiquam speciem Pindarici sermonis, necesse esse rursus carmina antiquis litteris exprimere ex eoque statu scripturæ quid Pindaricum fuisset cogitatione adsequi missis falsis opinionibus cuiusvis generis; nam ne universam quidem sententiam pervulgatam de mixtis in lyrico poesis genere dialectis nisi inventum esse ingeniosum, nequaquam comprobatum. Atqui nihil Führero magis consentaneum est quam *Boeotica lingua Boeotum poetam usum esse;* quod Pindarum fecisse mox ostendere conatur Doricas quæ ab aliis vocatæ sunt formas in examen vocans. Sed Boeoticas eas omnes esse vereor ut satis ei contigerit efficere; maius tamen est, quod ne ceteras quidem formas Boeoticæ Pindari dialecto obstare statuit, quamquam singulas non excussit, de Æolicis quidem postea se iudicaturum esse pollicens. Quod opus non, quantum scio, absolvit, nec sane

facile erit hæc omnia tam diversa ad unius dialecti formam redigere, præsertim si Æolicæ formæ eodem quo ceteræ referendæ erunt, quamquam ad eam audaciam Führer processit ut *omnes* poetas lyricos nisi vernaculam linguam non adhibuisse demonstrare se posse profiteretur. Sed de his omnibus infra plura dicenda erunt.

Novissime de dialecto Pindarica CHRIST scripsit (Beitr. v. supra), qui quod multa mihi præripuit doleo, quamquam is non totam dialectum comprehendit, nonnullis tantum electis quæ illustrarentur. Singulas igitur illas res exponens optimeque de plurimis [1]) disputans summam quam Führer constituerat legem se probare pronuntiat; codicibus enim diffidendum esse ubicunque in transscribendo mutationi locus fuerit semperque ex formis *non* transscriptis proficiscendum. Sed in extrema disputatione universe de dialecto iudicans egregie quid Führer peccaverit ostendit, qui modum transiens a recta via aberraverit, cum proprium illud Græcæ poeseos non intelligeret, quod ex varia origine nata multa undique petivisset. Tum quæ Pindarica dialecto contineantur persequens ex Homero quidem adsumpta nonnulla esse docet, quorum plurima cum Æolibus et Boeotis communia esse, cetera sermoni non multum addere, spreta autem omnino ea esse quæ vetustiora nimisque insolita essent. Quæ autem Dorica sint ea Æolica quoque et Boeotica imprimis esse Führero adsentiendum arbitratur, et vitatas esse formas quibus Dorienses soli uterentur (p. 82) [2]); in Æolismis vero modum adhibitum esse, cum quæ Boeotorum propria essent prorsus respuerit Pindarus. Ex quibus omnibus apparere dialectum Pindaricam non ex certa regione sumptam esse, sed ad artis præcepta conformatam summoque iure ab antiquis κοινήν appellatam quippe formas *Æolum Doriensiumque* communes continentem. Ex illis enim maxime colorem habere, inesse autem alia quoque quæ singularum dialectorum propria sint, quod minime mirandum esse in poeta cui in terra ab Æolibus habitata nato, Homerica autem poesi a puero imbuto frequens cum Doricis regibus civitatibusque consuetudo fuerit. Addit fieri posse ut aliquam varietatem lingua Pindarica præbeat pro origine victoris vel pro numeris, leviora tamen ea haud dubie esse. Denique Christio videtur non esse dubitandum quin consulto Pindarus vetere scriptura utendo formas obscuritate quadam involverit ambiguasque reddiderit, quo perfectiorem κοινήν haberet.

Hæc fere de dialecto Pindari a viris doctis disputata sunt, quorum proxime ad veritatem Christium accessisse persuasum mihi est; quod idem fortasse aliquatenus ex iis quoque quæ infra exponentur elucebit. Duo omnino video in disceptationem cecidisse:

1) *primum* enim quæritur possintne in *unam* dialectum simplicem uniformemque omnes formæ Pindaricæ revocari, ita ut iure Führer Boeoticam Pindari linguam appellaverit;

[1]) Nam in una alterave re erravit et omnino numeri exemplorum non satis certi sunt.

[2]) Quamquam mox p. 84 in eodem perstare non videtur dicens: »er (der Pindarische Dialekt) enthielt auch mehrere specifisch äolische *oder dorische* oder homerisch-epische Bestandteile».

2) *deinde,* si ex variis partibus dialectum poetæ constare liquet, differantne inter se singula carmina pro variis modis et numeris (vel pro patria singulorum victorum);

forsitan addiderit quispiam hoc quoque *tertium:*

3) possitne qua varietas dialecti carminibus Pindari tribui prout a iuniore aut provectiore ætate poeta condita sint. Quamquam hoc quidem nemo contendit, quare satis habeo Mezgero (p. 267) adsentiri ne vestigium quidem eius rei apparere simillimumque primum Pindari carmen (P 10) esse recentissimo (P 8).

Sed ad Führeri sententiam refellendam etsi fortassè sufficiunt quæ docte Christ disseruit, tamen alienum non videtur quæ contra eam afferri possunt paucis complecti.

Atque ut primum de re universa dicamus, quod audacter negat Führer mixtam esse linguam poetarum lyricorum idque se nullo negotio demonstraturum esse sperat, at certe non demonstrabit Doricas quas *tragici* in canticis adhibuerunt formas domesticas esse; hi autem sine dubio non Doricum colorem affectantes illas recepissent, nisi idem habitus fuisset ipsi illi generi lyricæ poeseos quod imitabantur, ut liberius conformatum haberet commune quoddam ac nonnihil iudicio poetæ indulgeret. Neque vero nisi variis artificiis adhibitis Führero continget isto modo sermonem lyrici generis purum et integrum reddere.

Sed quod ceteris summo iure concedimus, id Pindaro ante omnes videtur adiudicandum esse. Is enim quamquam patriæ amantissimus erat, sæpius et de domicilio suo dicens (O 6, 85 sqq. P 3, 78 sqq. 8, 58. I 5, 74 sq. 7, 15) et laudes Thebarum celebrans (P 9, 87 sqq. I 6, 1 sqq. 7, 19 sq. F 29 (5); cfr O 6, 87 sqq.), facile tamen creditur in carminibus scribendis a patrio sermone abhorruisse, quippe qui ad id quod ipse sibi proposuisset minus esset accommodatus; nempe Pindarus longe lateque peregrinans cum plurimis societatem inierat, quos canens cum carmina passim non modo per Græciam, verum etiam ad Siciliam et Africam mitteret, non potuit non relictis angustis finibus patriæ ad maius loquendi genus adscendere, quod illustre esset et omnibus acceptum. Ac videtur Thebanus poeta præcipue magnorum illorum ludorum vatem se esse studuisse iisque convenienter, ut erant commune universæ Græciæ conciliabulum, sermonem suum finxisse ad omnes quodammodo pertinentem, unde et Homerum sapit et universum simul dialecti habitum a Doriensibus petivit, qui in Olympicis imprimis ludis plurimum valebant; omnino horum fautor Pindarus erat sensuque Dorico, quem sæpe prædicat, quare præsertim cum apud Dorienses hoc genus excultum esset, ut eorum dialecto quasi propria uti videretur, et communia insuper illis cum Boeotis multa essent, optimo iure ad Doricorum poetarum linguam Pindarum accessisse statuimus. Sed ut alii monuerunt (v. Kühn.-Blass.³ I: 1,27 in adnot.), mire sane egisset poeta, si ad Hieronem regem carmina Boeotica peregrinum sonantia misisset.

Iam vero a Pindaro Boeoticam linguam alienam esse necessarie apparebit, si accuratam utriusque dialecti comparationem instituerimus. Quod ex parte tantum fecit Führer p. 54 sqq. Doricas Pindari formas eodem iure Boeoticas appellari

et reapse Boeoticas esse probare studens; cui ne id quidem contigisse non erit difficile demonstrare. Primum igitur quæ ille in hac re erraverit exquirere placet.

Nihil moror infinitivos γεγάκειν κεχλάδειν quos Führer p. 56 Boeotis sine ullo testimonio tribuit; aliquanto audacius idem de τίκα statuit. Nec curo quo iure præpositio πεδά apud illos magis quam apud Dorienses testata dicatur ('in weiterem umfang bewiesen'); cfr Kühn.-Blass.[3] I: 1, 154.

Sed diligentius Führer Ahrentem inspicere debuerat, antequam has formas vulgo Doricas dictas non magis ad Dorienses quam ad Boeotos pertinere contenderet: ὄρνιχα ὄρνιχες (Alcm., Theocr.; Ahr. II 243). ἴσαμι (Epich., Theocr., tit. Brutt. (Boeckh, Corp. Inscr. 5773); Ahr. II 345 sq.). πετοῖσαι πετόντεσσι (ἐκπέτωντι tab. Heracl. bis; Ahr. II 64)[1]. — Addi potest γλέφαρον (ποτιγλέποι Alcm.; G. Meyer[2] 197). — ὄπιθεν videtur non posse Boeoticum esse; cfr Meist. I 265 sq.

Nec melius Führer p. 57 dicit Doricorum pariter ac Boeoticorum titulorum testimonia formæ pronominali νιν deesse: sunt enim Epidauria exempla, v. Kühn.-Blass.[3] I: 1, 584.

Mira deinde sunt quæ ad genetivos singularis masculinarum stirpium in -ᾱ desinentium explicandos tentat. Qui cum apud Boeotos sæpissime per -αο, raro per -α exeant, a Pindaro autem sexies tantum illa terminatione, hac plus quam quinquagies instructi sint, non tamen his numeris est absterritus quominus in ea quoque re Boeotismum Pindari agnosceret. Scilicet breviore forma Boeotica magis quod vere pronuntiaretur significatum esse, quod ex Boeoticis Aristophanis formis ἦρα Ach. 913 et φυσᾶντες 868 elucere. His verbis si dixit Führer, -αο scriptura servatum, in appellando contractum esse, ut mox de genetivo pluralis in -άων statuit, refellitur ista sententia vel eo quod ipse monuit (p. 51), Boeotos præter ceteras gentes studuisse ut accurate vocum sonos scribendo redderent; minime igitur de Boeotica terminatione -αο dubitandum est, quam, ut erat vigentissima, Pindari ætate contractionem passam esse ne uno quidem exemplo probatur, nam inter pauca contractionis exempla quod unum extat in titulo epichoricis litteris exarato certum non est (Meist. I 271). Rursus Pindarum synizeseos amantissimum fuisse constat, ut etiam τετράορος τιμάορος alia scripsit; quare incredibile prorsus est, si apud Boeotos mos fuisset ut magis minusve clare -α pronuntiarent, cum -αο scriberent, Pindarum Boeoticas formas affectantem -α, non -αο[2] scripturum fuisse. Præterea non maxima comicorum auctoritas est in Boeoticis formis; ac videtur Meistero quidem (I 281) pro ἦρα Aristophaneo ἄραο Boeoticum esse. — Sed quod addit Führer, non videri in titulis nisi genetivos nominum propriorum ad patronymica significanda usurpatos extare, quibus cum insit aliquid solenne ac magnificum, vetustiorem formam facile excusationem habere, quam ille syllogen inscriptionum Boeoticarum adierit nescio, nam exempla

---

[1]) ἴδμεν autem non est Pindaricum. De κεκαδμένος et πάσασθαι iam Ahrens dixit II 109, 108; hodie tamen rursus inter se coniungunt viri docti κτήσασθαι et πάσασθαι (Joh. Schmidt, Die Pluralbildung etc. p. 411 sqq.).

[2]) Hoc autem pro una syllaba scriptum semel tantum vidi: Βορέαο enim O 3, 31 varia lectio est codicum A et duorum Moschopuleorum.

genetivorum vulgarium non pauca sunt; ut apud R. Meisterum, Die inschriftlichen quellen des böotischen dialekts (Bezz. Beitr. V 185 sqq.) Orchom. 13, 3 ἄρχοντος Σαμίαο Ἰσμεινικέταο, v. 15 μαντευομένω Δινίαο Ἐροτίωνος, v. 17 [ϑ]ιπροπίοντος Οἰνοχίδαο Εὐμενίδαο, v. 19 ἱαρ]ατεύοντος Λαμπρίαο [Θ]ειδοτίω, et alia.

Sed maiorem etiam molestiam genetivus pluralis primæ declinationis præbuit. Nam cum Boeoti præter articulum τᾶν *semper* longiore forma -άων usi sint, ***nusquam*** eadem apud Pindarum extat [1]); quare iterum Führero ad Aristophanem confugiendum est, qui semel Ach. 883 formam Pindaricam et Doricam κορᾶν Boeotum quendam dicentem inducit. Hæc autem una forma a viro peregrino usurpata, quæ quin spuria sit alii non dubitarunt (Meist. I 347. Kühn.-Blass.[3] I: 1, 371), Führero pro idoneo argumento est, Boeotos -άων quamvis plene scribentes tamen per synizesin formæ -ᾶν instar pronuntiasse; nec enim intelligi posse quomodo Aristophanes, cum risum Boeoticam dialectum imitando movere vellet, per inscientiam falsam formam proferre potuerit non statim ab omnibus pro Boeotica agnitam ideoque ludibrio minus aptam. Sed ut supra monuimus, non tribuendum tantum est Aristophani, qui formas externas non sane diligentissime ad grammaticæ præcepta reddebat (Meist. I 213); Atticos autem fabulam spectantes persuasum habemus, si quid in dialecto offensum esset, ad id non animum attendisse, dummodo universam cuiusque dialecti speciem agnoscerent. Gravissimum vero est illud alterum quod modo diximus, synizesin a Boeotorum more scribendi abhorrere, contra Pindaro usitatissimam esse, cuius exempla Führer ipse cum alia affert tum hæc ἀωσφόρος ἀοιδαῖς Ὠαρίωνα; ut non potuerit Pindarus, si eius rei exemplum populares præbuissent, non -άων semper scribere, cuius ne vestigium quidem extat. Et intellexit ipse Führer hanc terminationem esse crucem totius sententiæ de Dorismo a Pindaro alieno; quam ob rem alteram quærens explicandi rationem Delphicam dialectum in auxilium vocari passus est, ut in aliis rebus Ahrens proposuit, quo facto a sua ratione Führer descivit non iam omnia, ut instituerat, ex eadem origine repetens puramve præbens poetæ dialectum.

Nos igitur Führero concedere non possumus Doricas omnes Pindari formas Boeotis adiudicandas esse, quamquam ille, quasi iam actum sit de vetere sententia, ultra progrediens toti linguæ Pindaricæ Boeoticam originem vindicare non dubitat, nisi epicæ linguæ, universæ Græcæ poeseos moderatrici, aliquid dandum esse dicit. Sed illi opinioni exsistent alia impedimenta, et quidem nonnulla maxima, si recognitis Boeoticæ dialecti formis longius comparationem persecuti erimus, Führero obtemperantes vetanti quid apud Pindarum Boeoticum sit quæri, quibus autem in rebus a Boeotica dialecto differat Pindarus quærendum esse statuenti (p. 59). Qua in re etsi quod optimo iure Führer monuit cavendum esse ne antiquiori Boeoticæ dialecti speciei eæ mutationes tribuerentur quæ posteriore ætate ortæ essent, id diligenter observare difficile est — ac vereor ut religiosissime ipse Führer illud temporum discrimen spectaverit, si qua exempla titulorum inferioris ætatis eius rationibus fa-

[1]) Mentione enim non dignum est quod uno loco (P 7, 6) Mommsen dubitat an Pindarus αἰάων scripserit pro codicum lectione ναίων.

vebant; ut genetivum pluralis τᾶν ex nullo titulo epichoricis litteris scripto Meister I 271 affert, sed non continuo ex posterioribus exemplis concludendum est æqualem hanc formam fuisse Pindaro — tamen remotis et quæ e Pindari libris erroribus librariorum veterem scripturam interpretantium deleta esse poterant (ut Führer Boeoticos dativos singularis αι et οι postulat) et quæ post Pindarum a Boeotis novata sunt (ut υ pro οι) et quibus apud eosdem vulgares formas affuisse negari nequit (ut simul στροτός ἑροτός et στρατός ἑρατός dicebant) restant satis multa quæ quin Pindarus aliter atque populares dixerit dubitari nullo modo potest; quibus alia accedunt, de quibus idem probabiliter suspicari licet, si quando exempla epichoricorum titulorum mutationes sonorum Boeotis proprias usque a Pindari temporibus repeti sinunt. Sed quod opponi possunt fortasse ab Atticis librariis insolentiores formæ expulsæ et vulgares substitutæ, certe sicubi apud Pindarum formæ reperiuntur quæ neque Boeoticæ sint neque Atticæ, non est cur his ingenuas librarii mutasse credantur, ut aliquando in scholis Christianus Cavallin monuit.

Hæc igitur illuc pertinent:

α pro ε. Boeot. ἄτερος ἰαρός Ἄρταμις κά γά πέτταρες ϝίκατι: Pind. ἕτερος ἱερός Ἄρτεμις κέ γέ τέσσαρες (ϝ)είκοσι. Vix animum inducimus ut illas formas a librariis constanter Pindaro ademptas esse putemus; sed antiquas esse nec a Boeotis fictas apparet.

ι pro ε ante vocales fortasse a Corinna usurpatum esse Meister (I 212) dicit propter exempla quæ sunt in titulis epichoricis; quod si ita est, idem apud Pindarum exspectandum erat. Sed hoc magis dubium est.

Idem de ι *pro* ει, α ε οε *pro* αι οι statuendum est.

ι pro ε ante consonas. Boeot. ἱστία: Pind. ἑστία. Hoc ι multarum dialectorum commune (G. Meyer[2] 69) vix in Boeotica denuo ortum esse credimus; quamquam ex hoc quidem vocabulo, si forte habet aliquam excusationem, argumentum ducere non audemus.

α ex οα contractum. Boeot. πρᾶτος: Pind. πρῶτος. Non facile hoc Atticis librariis tribuitur, cum vestigium omne vocalis α desit [1]).

Eodem modo in his:

π pro τ ex gutturali consona factum. Boeot. πέτταρες: Pind. τέσσαρες. — β *pro* γ. βανά apud Corinnam et ab Hesych. testatum: Pind. γυνά. — Fortasse ne hoc quidem omittendum est: γ *pro* β. Boeot. πρισγεῖες: Pind. πρέσβυς, quamquam utraque consona est in Cretica dialecto (G. Meyer[2] 130; cfr Brugm. Grdr. I 319).

-τι pro -σι. Boeot. ϝίκατι ἀντίθειτι Ἀφροδίτιος: Pind. (ϝ)είκοσι τίθησι Ἀφροδίσιος, quamquam semel I 2, 9 ἐφίητι traditum est, ad quod Christ (Beitr. p. 62) ceteras eiusdem formationis figuras (τίθησι δίδωσι δείκνυσι) emendandas esse censet, sed vel sic τι servatum apud Boeotos latius quam apud Pindarum patuisse constat, nisi librarios magna sane religione quidvis correxisse credas.

---

[1]) Sed *librarii Boeotici* manum satis ingeniose Christ (Beitr. p. 30) odoratus esse videtur N 3, 6, pravam lectionem πρῶτος (pro πρᾶγος) ex ΠΡΑΤΟΣ explicans.

Quo tempore γ *evanuerit* in ἰώ(ν), Boeotica forma pronominis ἐγώ(ν) a Pindaro aliena, ignoramus, si exemplis Corinnæ ἰώνγα ἰώνει fidem habere non licet; sed Aristophanes ἰώγα Ach. 898 scripsit, nisi illud quoque falso insertum esse dicendum est.

ττ *ex* τϝ ortum. Boeot. πέτταρες: Pind. τέσσαρες, v. supra; nam *vetustioris* quoque Boeoticæ, ut Atticæ (G. Meyer² 376), dialecti illud ττ fuisse certum videtur.

De *terminatione genetivi pluralis* -άων supra diximus.

Formas Corinnæ attributas ἐμοῦς τεοῦς ἑοῦς propter vitiosam contractionem suspectas mitto; sed

in *flexione verborum* ab hoc non recedendum esse arbitror: Boeot. παρεῖς (tertia pers. sing. imperf. ut Dor. Arcad. Cypr. et fortasse Æol. ἦς): Pind. ἦν sæpius [1]).

Consulto ad extremum *Æolicas* formas reservavi propterea quod maxima earum vis est nec ullo modo attenuari posse videtur; nam si forte eas quas modo persecuti sumus, quamquam argumenta satis gravia habere videntur, excusandi rationem aliquam admittere cuipiam probabile est, non tamen quomodo Pindarus diphthongos αι et οι pro ᾱ et ω suppletoria productione natis adsciverit is explicare potest cui Boeotica sit dialectus poetæ, cum singularis illa sonorum mutatio non Boeotorum fuerit nec librarii Attici adiuvent, qui cur sermonem Boeoti poetæ interpolantes Æolicas formas inseruerint intelligi nequeat. Ac probant sane hæ formæ luculentissime non tantum Pindarum in dialecto fingenda a patria lingua abhorruisse, verum etiam quæ exemplaria elegit iis minime obnoxium singulis in rebus fuisse et suo iudicio usum esse; nam -αις dixit in participio et semper -αισα -οισα -οισι, accusativos autem pluralis primæ et secundæ declinationis illis diphthongis carere maluit [2]).

Iam cum ex his eluceat in Boeoticum fontem non redire dialectum Pindaricam et stabilitam esse sententiam veterum de formarum mixtione, paucis alterum quoque quod quærebatur perstringendum est, num discrimen illud quod inter varios musicæ modos traditum est et in numeris apparet etiam ad dialectum singulorum carminum pateat, ut possint aliæ aliorum carminum formæ propriæ esse dici. Quæ res vel inde habet magnam difficultatem, quod ipsa genera certo constituere in omnibus

---

¹) Uno certe loco I 1, 26 formam ἦς Christ (Beitr. p. 27) ex codice D agnoscendam esse credit, non ille quidem de *Boeoticæ* dialecti vestigio cogitans; sed quamquam primo obtutu adrident quæ disputavit, explicandam esse lectionem codicis B ἦε ex scriptura archetypi in codice D superstite HC prave (HЄ) lecta, tamen cautius iudicandum esse puto. Nam minus Christ accurate de codicibus retulit, quorum B non ἦε habet, sed ἦ ε̄; transversa autem linea brevi vocali superposita aut productionem codex B significat aut ν finale (Momms. Suppl. p. 199). Quare videtur ἦεν esse lectio codicis B, a qua Mommsen non alienus est (ἦεν πεντάεθλ'); ac possumus in explananda ratione discrepantis scripturæ plane contrariam Christio viam ingredi; etenim si in archetypo HЄ̄, i. e. ἦεν, scriptum erat, pro hoc facile perperam HC legi poterat, quod in D ἦς scriptum est, non ἦς. Sed nimis hæc obscura sunt; simpliciter Bergk rem expedivit, cui ἦεν videtur ad versum redintegrandum scriptum esse a librario perperam πένταθλον (quod in codicibus est pro πενταέθλιον) dactyli vice fungi existimante, ex ἦε autem ortum ἦς (apogr.) vel ἦς.

²) Bergk quidem et Christ num iure I 1, 24 Æolicos accusativos probent valde dubitari potest (de qua re infra dicetur); cetera vero quæ ille attulit exempla ab hoc (Beitr. p. 58 sq.) damnata sunt.

non licet; nam metrorum quidem logaoedici et dactylo-epitritici dissimilitudo cum in multis carminibus satis clare cernatur, tum sunt quæ utriusque generis simile aliquid habeant, quibus Lydiis nomen datum est, deinde ne id quidem pro certo affirmari potest, constanter modorum normam numeros secutos esse (de qua re Christ, Metrik d. Gr. u. R.[2] p. 685, disseruit), quare logaoedicis numeris Æolicam et dactylo-epitriticis Doricam harmoniam, ne de Lydia dicamus, tribuere non sic audemus. Sed enim missis his dubitationibus, etiamsi alterutrum genus vel maxime dignoscere nobis videmur, tamen cum Christio (Beitr. p. 85) non dubitandum est quin nimium Hermann et Boeckh illi varietati tribuerint; etenim perdifficile erit singula aliqua invenire quibus tale sermonis discrimen demonstretur. Quin videtur non plurimum valere ipsum illud exemplum quod Christ attulit carmina P 4 et P 5 eidem victori scripta inter se comparans, quorum hoc Æolico rhythmo instructum epicas formas non recepisse, Æolico autem πεδά et præpositione ἐν cum accusativo iuncta insigne esse dicit, contra in dactylo-epitritis carminis P 4 cum multas inesse epicas et voces et formas tum nihil quod Æolum proprium sit; quorum quæ de Homericis formis statuit quamquam apte per se dicuntur ob similitudinem quæ est inter genus dactylo-epitriticum et versum heroicum, non tamen desunt in carmine P 5 exempla epicarum aut vocum (πραπίδας v. 67) aut formarum (θεόσδοτον v. 13, ἠύκομοι v. 45 — quæ ipse Christ l. l. p. 80 adnotaverat — ἀίδαν v. 96) [1]), πεδά autem non minus Doricum quam Æolicum appellandum est utpote et ab Argivis et a Cretensibus usurpatum (G. Meyer[2] 10). Illam igitur rationem si omnino Pindarum in carminibus condendis secutum esse statuendum est, paucissima eius rei vestigia deprehendi posse persuasum habemus, nam quæ in eo genere maxima sunt, ut geminæ formæ tertiæ personæ pluralis -οντι et -οισι, promiscue per totum Pindarum in utriusque generis carminibus adhibita videmus (Christ l. l. p. 63); atque fortasse eandem semper suique similem esse dialecti speciem ipse poeta significavit O 1, 17 verbis illis varie explicatis ubi in carmine logaoedico et Æolici cantus mentionem habente (v. 105 Αἰοληίδι μολπᾷ) de *Dorica* cithara dicit (ἀλλὰ Δωρίαν ἀπὸ φόρμιγγα πασσάλου λάμβαν'), quod de Dorica *poesi* intelligendum esse non male Hermann (p. 263 in adnot.) coniecisse videtur, ita ut Doricum simul sermonis genus Pindarus ipse professus sit [2]).

Neque vero facilius probabitur in hac re quidquam valuisse singulorum victorum patriam. Nam quod unum eius rei exemplum Christ non semel (Beitr. p. 27, 58, 68, 84) attingens profert, I 1, 24 sq. accusativos Æolum more formatos αἰχμαίς et λιθίνοις δίσκοις a Pindaro in carmine Thebano homini scripto adhibitos esse contendens, unde colligi posse poetam victores Æolico genere ortos celebrantem Æolicum, Dorienses Doricum sermonem magis æmulatum esse (quamquam p. 58 dubius

[1]) Atque contrarium in modum invenerat Mommsen in hoc imprimis carmine multas formas epicæ dialecti; cfr eiusdem adnot. (in ed. maiore) ad init. et ad v. 75 (80).

[2]) Hoc loco non alienum videtur ceteros versus Pindaricos a Boeckhio (De Metr. Pind. p. 276 sq.) explicatos afferre, quibus varias a se adhibitas harmonias (sive rhythmos) poeta commemorat: Doricam O 3, 5; Æolicam P 2, 69. N 3, 79; Lydiam O 5, 19. 14, 17. N 4, 44. 8, 15.

hæret), ne id quidem [1]) est cur admittamus. Namque ut de altera sententia ad varios carminum modos pertinente taceam cui paulum concedendum esse Christ arbitrabatur — etenim utraque quomodo simul ferri possit non patet, si quidem victoris rationem nullam in metris eligendis habuisse Pindarum apparet, ut eidem Arcesilao Cyrenæo duo diversi generis carmina P 4 et P 5 misit, alterum dactylo-epitritis conformatum, alterum numeris logaoedicis — non *Boeoti* quidem -αις et -οις dicebant, sed -ᾶς et -ως, quod et ipsum Christ (p. 58) monuit; atqui parum apte poeta formas a victoris lingua alienas propter eundem adscivisse creditur. Sed enim nisi fallor non accusativus huic loco opus est nec quidquam mutandum in lectione codicum οἷά τε χερσίν, ἀκοντίζοντες αἰχμαῖς, καὶ λιθίνοις ὁπότε δίσκοις ἷεν; nam duplex quem Christ (l. l.) impugnat dativus χερσίν et αἰχμαῖς offensioni non est, si ad χερσίν, cum minus placeat Mezger ex versu sequente ἷεν audiens, aliud quodlibet verbum intelligimus, quod communem vim habeat *(et ut manibus excellebant;* Boeckh et Dissen repetito verbo præcedente λάμπει: *et ut splendebant),* quod autem Homericum exemplum laudatur καὶ ἀκοντίζουσι θαμειὰς αἰχμὰς ἐκ χειρῶν M 44, non ei similitudini tantum tribuo ut Homeri verba Pindaro obversata esse censeam, sed frequentantur apud Homerum etiam dativi, ut ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ Δ 496 et sæpius, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι ἵετ' ἀκοντίσσαι N 584 [2]), ἵημι autem verbi quamquam exempla plane similia apud Homerum desunt [3]), Xenophon tamen An. 1, 5, 12 ἵησι τῇ ἀξίνῃ scripsit, præterea Pindarus potuit, cum v. 24 ἀκοντίζοντες αἰχμαῖς dixisset, ut concinnitati sermonis consuleret, καὶ λιθίνοις ὁπότε δίσκοις ἷεν in eodem dicendi genere persistens addere.

Summa igitur disputationis nobis eadem fere evadit atque Christio, nisi is videtur ne ipse quidem quam vel numerorum generi vel victori tribuebat dialecti varietatem sane exiguam exemplis probare potuisse; tum vero hoc alterum desideramus, quod paulo plus, nisi fallimur, epici sermonis vestigiis dandum erat. Nam quod supra (p. 2) diximus universum Hermanni iudicium verum esse, id ita statuimus, ut novum tamen lumen illi sententiæ a Christio allatum esse pro certo haberemus. Nempe epicum fundamentum Hermannianum non possumus quin multis rebus commendatum existimemus, sed quodammodo hoc ipse Pindarus communes Doriensium et Æolum formas sectans adventiciis artificiis tantopere mutavisse videtur, ut Dorico-Æolici generis speciem dialectus poetæ præ se ferat. Quamquam difficillima hæc quæstio est de universa dialecti natura, ac potest sane color ille maxime augeri, si antiquæ litteraturæ condicioni quam plurimum tribuendum est; certe Pin-

---

[1]) Nam ceteros eiusdem generis accusativos a Bergkio inventos Christ repudiavit, ut modo dictum est.

[2]) De ἀκοντίζειν igitur Homerus docet nihili esse quæ Peter (p. 34) præcipit: 'nam dativi ferri nequeunt, quum verba ἀκοντίζειν ἱέναι cum dativis αἰχμαῖς δίσκοις conjungi non possunt, nisi accuratius dicitur scopus quo telum dirigitur'.

[3]) Ambigitur enim de B 774 (δ 626. ρ 168) δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες τόξοισίν θ', qui dativi vulgo ad τέρποντο relati (v. Ameis.-Hentz. ad δ 626) in Stephani Thesauro participio ἱέντες subiciuntur propter exemplum Xenophonteum statim supra afferendum.

darus quidem videtur ante omnia spectasse ut *Doricus* haberetur poeta, quod et ipse forsitan nobis significaverit (cfr supra). Itaque nos, quamquam ab epico sermone ut ad omne poeseos genus ita maxime ad Pindaricam linguam multa permanarunt (nec sane despicienda sunt quæ de hac re Christ p. 80 sq. attulit [1]), ut quasi Homerum latentem et in elocutione et passim in ipsa dialecto cernere nobis videamur, tamen et plane probamus quæ de communi illo genere Dorico et Æolico accurate Christ p. 83 exposuit nec vero pro certo statuere audemus prorsus abstinuisse Pindarum a formis proprie Doricis, etsi quæ in hac re maxime insignia sunt, velut verborum prima persona pluralis per -μες exiens (alia apud Christium p. 82 videas), noluit ut insolitum sonantia recipere. Recte ceteroquin de singulis dialectis Christ iudicavit, in Æolismis quidem adsciscendis admodum Pindarum parcum fuisse docens, quæ tamen res faciliorem eum superioribus poetis lyricis habuit, originem ducens et a Terpandro et ab Alcmanis exemplo et toto lyrico sermone vi Lesbicæ poeseos nonnihil mutato (Meist. I 22); deinde quam difficile sit certum quidquam ex patria poetæ dialecto repetere inde apparet, quod ἐν cum accusativo iunctum a Christio (p. 83) solum, et quidem dubitanter, domesticæ origini concessum non modo Eleis quoque usitatum erat, quod ipsum Christio religioni est, sed aliorum multorum commune (Thess. Arcad. Cypr. Phoc. Locr. Ætol. al., Meist. I 285), nec magis inter veteres de schemate illo Pindarico constat, quo substantivum pluraliter dictum verbo singularis numeri subiectum est (F 75 (45), 19, corr. 78 (225), corr. 239 (265). 246 (286)). nam illuc Apollonius Dyscolus (v. Bergk. ad F 75 (45), 19) et Lesbonax (F 246 (286)) trahunt Boeoticum appellantes; huc Eustathius Αἰολικὸν σχῆμα καὶ Δωρικὸν dicens, rursus alio loco idem ex Homero deducens (v. Boeckh. Fragm. p. 685).

Duo igitur hæc imprimis tenenda, *primum* unam esse formam dialecti vel, si qua ratione aliter eam in aliis carminibus temperabat Pindarus, vix eam rem in singulis demonstrari posse, *tum* hanc formam ab uno atque eodem fonte repeti non posse, sed a poeta ipso ad varia exemplaria factam diversi generis figuras recepisse; quæ copia et varietas formarum quantopere ad metri [2]) rationem pertineat, ut videantur Pindaro singulare in versibus faciendis adiumentum formæ geminæ quæ ei præsto erant suppeditasse, optime Christ (p. 67 sq.) docet. Ac potest hæc lingua optimo iure κοινή [3]) dici non tantum ut Doriensium et Æolum communis, sed etiam medium quodammodo inter illos et Homerum locum obtinens; ut, si de codicum fide propter antiquum E non dubitamus, cum Homerus (et Attici) ἤπειρος, Dorienses ἄπηρος, Æoles ἄπερρος dicerent, Pindarus cum mitiore quam Ahrens vocabat Doride (Ahr. II 170)

---

[1]) In una re levis momenti Christ erravit, nam quod in earum formarum numerum quæ ut vetustiores a Pindaro numquam adhibitæ sunt (qualis est epica illa terminatio -φι) patronymica in -ιάδης (-ιάδας) desinentia retulit, O 3, 14 ab omnibus editoribus Ἀμφιτρυωνιάδας metri causa ex deterioribus libris receptum est.

[2]) Nec vero euphonia ab hac re aliena est, quo in genere quæ Mommsen (Suppl. p. 122) de sigmatismo a Pindaro vitato explicavit notatione digna sunt.

[3]) Sed de scriptura quæ ad extremum Christ disputavit haud scio an argutius quam verius dicta sint, nec quod in vetere litteratura multa interpretando in varias partes trahi possunt, quod est sane cur doleamus, peculiare Pindaro in ea re artificium quærendum mihi quidem videtur.

ἄπειρος finxit. Sed illud ipsum quod iam attigimus obscurissimum est, nec quomodo verum adsequamur in formis iis iudicandis quæ in vitiosæ transscriptionis suspicionem cadunt videre licet, sed aut Christio obsequendum est hæc omnia ad Dorismum redigenti, ut spreto codicum testimonio et genetivus singularis -ω et accusativus pluralis -ως desiderentur, aut de nostro iudicio desperandum et Alexandrinorum auctoritati et arbitrio cedendum, quos probabile est non omni Pindarici sermonis memoria caruisse (cfr supra p. 2; Boeckh. De Crisi § 19); constat autem tradi Aristophanem Byzantinum carmina Pindarica percensuisse et lectionis rationem constituisse.

Sed his expositis iam ad singula perlustranda transgrediendum est.

I. De vocalibus.

Instituentibus nobis quæstionem de vocalismo Pindarico hæc fere de ratione nostra et partibus huius capitis præmonenda sunt.

Segregandas enim duximus quæstiones metricas quibus cum dialecto nihil commune esset; ut et positionem sive apertam sive vi spirantis factam neglegimus et *eiusmodi* productionem metricam quam vocant, qua syllaba brevi vocali, quam excipit simplex consona, instructa tamen pro longa in versu habetur. De quibus rebus uberrime Heimer (Stud. Pind.) disputavit [1].

Eam autem productionem metricam, qua manifestum est ipsam vocalem vere productam esse, non extentam consonam sequentem, ut in Homerico ἠμαθόεντα, præterire non licet.

---

[1]) In una tantum re pauca addenda. Dissentit enim de productis syllabis finalibus (de quibus conferas Heimer. p. 133) a ceteris viris doctis Bergk, ad P 3, 6 exempla enumerans; qui cum hanc productionem syllabis in *vocalem* desinentibus concedere nollet (cfr ad P 5, 42 'versus numero adversatur'), utrumque eius rei exemplum e Pindaro sustulit P 5, 42 καθέσσανθ' ᾧ pro καθέσσαντō μονόδροπον scribens, I 1, 25 ὁπότ' ἐκ δίσκοις ἴεν pro ὁπότē δίσκοις ἴεν (Christ quidem (Beitr. p. 58) unde formam ὁπότεν sumpserit nescio). Sed sine dubio hoc Pindaro non abiudicandum, qui in talibus rebus Homeri exemplum sequi solebat; hunc vero multa eiusmodi habere constat.

Sed observandum est Pindarum, si a duobus tantum exemplis P 3, 6 et I 1, 25 discesseris, nisi ante *nasales* hanc productionem, sive in vocalem sive in consonam simplicem syllaba finalis desinebat, non usurpasse (cfr exempla apud Heimer.).

Præterea exemplum eodem modo ante λ productæ vocalis haud invitus adderem, sed audacius videtur, dico P 12, 24 εὐκλέα- λαοσσόων, cui metri causa ab editoribus εὐκλεᾶ substitutum est. Illud vero et consensus codicum commendat et alias semper (septies) usurpata forma εὐκλέα (non εὐκλεᾶ).

Sed si quis credit augeri posse copiam exemplorum eo quod sæpius in codicibus omissum sit ν ἐφελκυστικόν, fallitur. Nam exspectandum sane erat, si in talibus locis Pindari ipsius manus appareret ac non negligentia librariorum, ante nasales et liquidas sæpius hoc observari quam ante ceteras consonas. Sed longe secus est; nam ex. gr. in carmine P 4, quod Heimer p. 147 examinavit, ex triginta tribus exemplis quinquies tantum in *thesi* ante nasales et liquidas ν omissum est (v. 33 κώλυεν, 60 ὤρθωσεν, 148 ἀκόντεσσιν, 264 κεν, 281 παισίν), ter in arsi.

In *mediam* autem vocem valde dubitandum est num hoc admiserit Pindarus. Solitarium enim exemplum γόνος O 9, 76, quod cur Christ retinuisset non intelligebat Heimer (p. 70), probari posse non videtur, cum simile nihil sit in toto Pindaro; vix autem Pindarico exemplo maiorem fidem addunt aut Homerica illa σύνεχές M 26 (quod positione per νσ effecta productum esse Vogrinz censet, Gramm. d. hom. Dial. p. 20) et ἴμμεναι Υ 365 ('mit langem μ', G. Meyer[2] 510) aut Æolum usus (cfr Hoffmann, Die griech. Dial. II 485). Varia viri docti tentarunt, audacissimum Mingarelli et Mommsen (in ed. min.) γοῦνος scribentes, quod aperte falsum est.

Tum vero, cum minus placeat recentissimi rerum dialecticarum scriptoris Hoffmanni exemplum sequi, qui in ordine vocalium (ᾰ ᾱ ε η cet.) rationem quantitatis non habet, ob similitudinem potissimum rerum singularum, de quibus et in brevibus et in longis vocalibus mentio fiet, *primum* mihi de illis, *tum* de his disputandum erit.

Tertia vero parte capitis et ea comprehendam quæ vim ictus metrici ostendentia huc pertinere censeo et contrariæ rei exempla sicubi brevis vocalis pro longa posita est aut posita esse creditur, denique nonnulla, quorum anceps mensura est aut de quorum sive mensura sive scriptura ambigitur.

Sed de diphthongis non separatim disserendum videtur, pauca autem de illis in prima et tertia huius capitis partibus invenientur.

Principem igitur locum tenebit quæstio de

A. brevibus vocalibus,

qua non de omni Pindarico brevium vocalium usu exponendum esse sponte intelligitur, cum in paucis tantum a communi lingua poeta noster differat; sed singula in medium proferenda quæcumque aliquo modo animadversione digna sunt.

ᾰ

plerumque Pindaro cum Ionibus et Atticis commune est; in nonnullis tamen vocabulis Ionico et Attico ε respondet, in uno fortasse ο.

1) In primo genere commemorandum est

πρόφατον O 8, 16, quod non debebat Bergk Schneidewinio (in adnot. crit.) et Kaysero obtemperans improbare; nam recte conformatum est a debiliore radicis forma φα ut ἀμφαδός ἀμφάδιος ἀμφαδόν (Prellw. p. 21). Et postea (in comm.) sententiam eandem amplexus est Schneidewin; nec repugnat Scholiastes ἐπιφανῆ καὶ ἔνδοξον interpretans. Quod autem veteres codices contra metrum alteram formam πρόφαντον exhibent, eodem modo pro πρόφαντον O 1, 120 varia extat lectio πρόφατον, pro ὑπέρφατον (ad φαμί relatum) O 9, 65 ὑπέρφαντον.

Neque aliter τηλέφατον F 87 (58), 4 (Boeckh: *'late clarum'*) in sonis nihil habebat quod offenderet, sed metri causa recte Bergk τηλέφαντον scripsit.

Deinde nescio an hæc silentio non digna sint, in quibus Pindarus ad communem poetarum usum pro primigenia liquida sonanti binis formis αρ et ρα promiscue utebatur, prout postulabat versus, quod vulgo metathesin vocant:

θάρσος semel P 5, 111. — θράσος P 2, 63. θράσεος P 2, 83. θράσει F 123 (88), 6. — Sed ut vulgo semper θαρσαλέος θαρσέω, semper θρασύς dicitur.

καρδίᾳ O 5, 2. P 2, 91. 8, 9. 10, 44. N 10, 30. F 110 (76). καρδίαις O 13, 16. καρδίαν P 1, 11. 3, 96. F 123 (88), 4. 214 (233). — Rursus metrum

docet ad Homeri exemplum scribendum esse κραδία N 1, 54. κραδίᾳ N 11, 10 et fortasse P 9, 31 (coni. Schneidewinii). κραδίαν fortasse F 225 (247).

Eodem modo invicem καρτ- et κρατ- usurpantur.

Vulgaris forma καρτερός O 13, 84. P 4, 166. N 7, 26. καρτερᾶς I 6, 10. καρτερόν O 1, 59. P 4, 239. καρτεράν I 7, 13. καρτερώτατον O 1, 115. Composita καρτεραίχμαν I 5, 38 et καρτερόβροντα F 155 (127). Quo accedunt formæ epicæ καρταίποδ' O 13, 81 (Moschop.; cfr Hom. κάρτος), κάρτιστον semel F 222 (243) (a Boeckhio correctum) et καρτύνειν O 13, 95. — Forma poetis tantum usitata κρατεροί I 4, 31. κρατερᾶν P 11, 18. κρατεροῖς P 4, 71. Præterea κράτος κραταιός κράτιστος κρατέω ut vulgo.

τέταρτον semel O 1, 62. — Ceteris locis epica forma adscita est: τετράτῳ F 135 (100). τετράτων P 4, 47. τετράτοις O 8, 46, ubi audaciorem ab Ahrente (Philol. 16, 52) propositum Æolismum τερτάτοις sententiæ non opus esse commentarius Dissenii docet. Similiter cum Hesiodo Pindarus τέτρασι(ν) O 8, 68. 10, 69. P 8, 81 dixit.

Addendum ἀτραπός F 107 (74), 5 (Hom. ἀταρπός -ιτός et ἀτραπιτός).

2) Sed longe maioris momenti ea vocabula sunt, in quibus α *pro Ionico et Attico* ε extat; quod aut totum aut maximam partem e Dorica dialecto Pindarum sumpsisse nemo ante Führerum (Philol. 44, 54) negaverat. Cui ut facile concedimus eodem iure ex Boeotica dialecto atque ex Dorica ea repeti *posse*, quæ et Boeotica sint et Dorica, sic in iis cautius agendum est, quibus desunt testimonia Boeotica, nisi analogia adiuvet. Sed videamus exempla.

Primum locum obtinent *verba* illa τάμνω τράφω τράχω, in quibus pro vulgari debiliorem quam vocant radicis formam ex sonanti nasali vel liquida profectam cernimus [1]); quæ formæ quamquam peculiare in Dorismo domicilium habuisse videntur (cfr Ahr. II 117 sq.), tamen cum constet (vide G. Meyer.[2] 26 sqq.) nec Herodotum (qui et τράπω et τάμνω scripsit) nec epicos (τάμνω, fortasse etiam τραφέμεν Hes. Th. 480) eas respuisse, non continuo affirmari potest Doriensibus Pindarum eas debere. His autem locis inveniuntur:

τάμνειν O 13, 57. τάμνοισαι O 12, 6 (utroque loco cod. B τέμν-).

τράφει I 1, 48 (cod. D τρέφ-). τράφειν P 4, 115. I 7, 40 (codd. τραφεῖν). τράφοισα P 2, 44.

τράχον P. 8, 32.

Sed religioni non duco (cfr Christ. Beitr. 70) Pindaro simul et has tribuere et vulgares formas τέμνων P 3, 68 (ubi Mommsen contra codices τάμνων scripsit). τρέφει O 1, 115. τρέφοντι O 10, 95. τρέφειν (τρέχειν) F 106 (73), 2. τρέχων O 10, 65. τρεχέτω F 74 (53), nam quod Homero in τέμνειν (γ 175 [2]), alias semper τάμνω) licuerat, id Pindarus sibi in omnibus his licere putasse existimandus est.

---

[1]) Hæc autem quominus inter se coniungamus, non diversa formatio prohibet, cum Pindaro sine dubio τάμνω eiusdem fuerit naturæ atque τράφω τράχω.

[2]) Si modo verum est; sed eodem modo στρέφω ne ipsis quidem Doriensibus alienum erat (v. G. Meyer.[2] l. l.).

Auctoritate autem forma βεβραγμένος O 6, 55 caret, quæ in duobus tantum Thomanis codicibus scripta est; nam quod Zenodotum eandem probasse Schneidewin dicit, vana suspicio est (cfr Mommsen. Suppl. p. 59). Sed minore etiam iure Schneidewin κατάβραχε I 4, 51 ex codice D (κατέβραχέσιν) extorquebat, cum inter se duas vocales mutasse librarium cuivis appareat.

Tum ex temporis *adverbiis* quæ vulgo in -τε, Doriensibus in -κα, Æolibus in -τα desiisse constat unum Pindaro Dorica terminatione instruere placuit; ex ipsius enim manu

τόκα O 6, 66. N 6, 12 et 13 profectum esse omnes libri testantur.

De qua forma videndus G Meyer² 29 sq.; sed maxime interest observare (vide Hermann. Opusc. I 256) diversa significa ione τότε et τόκα a poeta nostro usurpari, illud *tunc* hoc *interdum* dicente. τόκα igitur formæ τοτέ potius respondere dicendum est (O 6, 66 τόκα μὲν — εὖτ' ἂν δέ ut Pl. Phædr. 261 D τοτὲ μὲν — ὅταν δέ, N 6, 12 sq. τόκα μὲν — τόκα δ' αὖτ' ut Hom. ω 447 sq. τοτὲ μὲν — τοτὲ δέ), cfr Kühn.-Blass.³ I: 1, 618; unde suspicio oritur fortasse Pindarum τοκά scripsisse, ut Dorienses ποκά, ὀκὰ μὲν — ἄλλοκα δέ (Theocr. 1, 36. 4, 17) dixerunt: nisi coniciat aliquis satis eum habuisse neglecto accentu terminationem insolitam adscivisse quæ peculiarem significationem reciperet.

Sed in alia eiusdem formationis vocabula, ἄλλοτε ὅτε πότε, hoc non irrepsit. Miror autem quod novam formam ἔπειταν ter Bergk temere commendat, quod merum commentum est viri doctissimi in nulla dialecto inventum nec veris vestigiis in codicibus traditum; nam quod P 4, 211 sq. in codice B pro ἔπειτεν ἤλυθον scriptum est ἔπειτ' ἀνήλυθον [1]), librarii in ea re comparet doctrina scripturam plurimorum codicum ἔπειτ' ἐνήλυθον corrigentis (cfr Boeckh. not. crit. p. 468: 'ἐνέρχομαι nihili vox est'); porro N 3, 49 ἔπειτ' ἂν χρόνον ægre Boeckhio (in not. crit.) credimus de ἂν addubitanti, denique N 3, 54 ne vestigium quidem apparet vocalis α. Quarto autem loco I 6, 20 Bergk cum ceteris editoribus coniecturam Pauwii ἔπειτεν tacitus recepit [2]).

Hoc loco commemoranda est terminationis varietas qua usus Pindarus pro necessitate metri et ἔπειτα (novies) et Herodoteam formam ἔπειτεν (ter, vide supra) dixit eodemque modo ἕνεκα (semel) οὕνεκα (quater) et ἕνεκεν (quinquies) εἵνεκεν (semel) οὕνεκεν (bis), in quibus duplex eiusdem terminationis forma (-εν et -η) agnosci posse videtur; sed ἔνθα et ἔνθεν semper vario usu syntactico dicta huc referre viri docti gravantur (v. G. Meyer.² l. l.). Doriensium vero et Æolum communem morem quo adverbiis loci terminatione -θα pro -θε(ν) instruebant fugiens ἄνωθεν ἄτερθε ἔνερθε ὑπένερθε ὄπι(σ)θε(ν) πρόσθε(ν) ὕπερθε(ν) ἐξύπερθε Pindarus scripsit.

---

[1]) Quam scripturam aperte falsam quomodo Mommsen (in apparatu critico et Schol. Germ. VI) probare potuerit non intelligo, nam ne composita quidem vocabula licere in binos versus dividere iam Boeckh (De metr. Pind. pp. 83, 318 sq.) docuit.

[2]) Sed quod I 1, 25 idem in tertia editione ὀπόταν 'vel potius ὄποταν Æolensium more leni spiritu et retractato accentu' proposuerat, ipse hoc in quarta repudiavit.

Restant hæc *singula* quæ in communi linguæ usu ε habebant:

σκιαρόν O 3, 18. F 129 (95), 3. σκιαρᾶν O 3, 24, quibus exemplis non est cur diffidamus, nam nihil dandum esse variæ lectioni σκιερός per se patet, cum ea sit inconstantia librorum, ut duobus locis proximis O 3, 14 et O 3, 18 prorsus contrario modo A σκιερᾶν et σκιαρόν, CD σκιαρᾶν et σκιερόν præbeant; sed illam lectionem præter maiorem librorum numerum et a Petero (p. 15 sq.) ex Euripide (Bacch. 876 in cantico) et Platone (Leg. I p. 624 B) allatam formam σκιαρόκομος id quoque commendat quod vulgata facilius quam insolita forma pro subditiva habetur. De quarum origine et ratione præter ceteros adeundus est Brugmann (Grdr. II 173 et 174).

φρασί(ν) O 7, 24. P 2, 26. 3, 59 (correctum, codd. -ε-). 108. 4, 109. 219. N 3, 62. I 3, 2 [1]), ab Eustathio 24, 36 testatum et præter P 3, 59 meliorum codicum auctoritate firmatum ideoque illo quoque loco scribendum (Pet. p. 38). In qua forma Pindaro peculiari, nisi semel in vetustiore titulo Attico comparet, sonantem nasalem latere constat (G. Meyer² 23).

Sed vix mentione dignus est error unius codicis (R) χαράδι pro χεράδι P 6, 13, cuius formæ simile est illud χάραδος in tab. Heracl. repertum (Ahr. II 118); cfr Bergk.

Denique de *diphthongo* αι duorum vocabulorum dicendum est:

αἴτ' semel P 4, 78 Pindarus scripsit, cum P 1, 44. 4, 112 ὡσείτε et semper εἰ libri uno consensu præbeant. Varias figuras esse αἰ (Dor., El., Lesb., Boeot.) et εἰ (Ion., Att., Arcad., semel in tab. Heracl.) nec alterum ab altero derivandum inter viros doctos constat (vide G. Meyer.² 126. Brugm. Gr. Gr.² 225. Meist. II 227). αἴτε Pindarus non ex Homero sumpsit, qui αἰ nisi in αἴ κε et αἲ γάρ, αἴθε non admisit.

ἠθαῖον I 2, 48 pro communi forma ἠθεῖον Doricum vocatur (Boeckh. expl. p. 449), quamquam exemplis plane destitutum esse videtur.

Iam ut de his omnibus vocabulis α vocali pro ε instructis nostram sententiam breviter complectamur, hæc duo nobis videntur statui posse:

primum non id egisse Pindarum ut certa aliqua dialecto uteretur, nam in hac re sententia Führeri magis iis quæ absunt quam quæ adsunt refellitur; ut enim illud τόκα mittamus quod Boeoticæ dialecto tribuere nobis quidem audacius videtur, cetera autem Boeotica aut esse aut esse posse concedamus, tamen intelligere nullo pacto possumus quomodo poeta Boeotice scilicet loquens ἱερός (ἱερεύς et cet.) et Ἱέρων nusquam dissuadentibus libris dixerit, cum, præterquam quod vel illud σκιαρός alterum ἱαρός afferre videtur, ἱαρός ut Doricum ita Boeoticum usque ad ætatem Pindaro longe posteriorem fuerit; quin videtur ἱαρός Thessalis quoque a Boeotis datum esse (Hoffm. II 273); eodemque modo formas Boeoticas (Meist. I 215, 285) Ἄρταμις [2])

---

[1]) Accedunt coniecturæ Bergkii I 7, 40 et Schneidewinii F 107 (74), 4.

[2]) Ex nullo enim codice editiones Stephani et Oxoniensis lectionem Ἀρτάμιδος N 1, 3 sumpserunt.

γά κά πέτταρες Ϝίκατι et al. desideramus [1]. Sed idem de Dorismo dici potest, nec mediocriter miramur nomen Hieronis regis, qui in titulo galeæ dedicatæ ipse forma Ἰάρων usus sit. Pindarus vero hanc rem non arctæ regulæ finibus adstrinxit, sed quæ ipsi placebant elegit.

Deinde quæ elegit non aliud aliunde sumpsisse potest, sed Pindaro eodem pertinuerint necesse est quæ similia essent; etenim, nisi τόκα impedit, id Dorismi genus consectatus esse videtur, quod ne a Boeotis quidem alienum fuit, et quodammodo hic quoque latere dicendum est κοινὴν illam Pindaricam de qua veteres dixerunt.

3) Sequitur ut duo exempla in examen vocemus, quorum alterum re vera, specie tantum alterum α *pro vulgari* ο præbet.

πεπαρεῖν enim P 2, 57 lectio est meliorum codicum, cui deteriores πεπορεῖν substituunt. Iam vero nemo repugnabit quominus *dandi* verbum hoc loco (τὺ δὲ σάφα νιν, sc. τὸν πλοῦτον, ἔχεις, ἐλευθέρᾳ φρενὶ πεπαρεῖν) si non exspectandum sit, at certe optime conveniat poetæ munificentiam victoris semper prædicanti; quam significationem viri docti verbo πεπαρεῖν non tribuerunt, quamquam πεπαρεῖν· ἢ πορίζειν καὶ παρασκευάζειν, ἢ et cet. Scholiastes interpretatur, quippe Hesychio obtemperantes (πεπαρεῖν· ἐνδεῖξαι, σημῆναι; Boeckh et posteriores: *ostentare*). Sed vide ne πεπαρεῖν idem sit atque πορεῖν, in quo cum ορ pro αρ per analogiam ex liquida sonanti factum sit (Brugm. Grdr. I 246). πεπαρεῖν potest alter esse aoristus eiusdem verbi iusto modo conformatus, auctus tantummodo reduplicatione; ut πταρεῖν ex radice *pster*, βαλεῖν ex *gel* et alia eiusmodi (Brugm. Grdr. II 923 sq.; πορεῖν derivari posse ex radice *per*, quo pertinent πόρος et πείρω, Prellwitz Etymol. Wört. p. 259 testatur). Duplicem autem aoristum nihil novi habere quivis videt (cfr πιθεῖν et πεπιθεῖν, al.) [2].

Hæsito paulum in φάγιον N 7, 69, quæ lectio est codicis B Bergkio Mommsenio Christio probata, cum coniecturæ Schneideri ψόγιον Boeckh Mezger Rumpel adstipulati sint. Analogiæ linguæ nec ψάγιον convenire nec ψέγιον, quod in codicibus Triclinianis (et fortasse D) traditum Hermanno placebat, Boeckh affirmavit (not. crit. p. 541); sed glossa illa Hesychiana quam laudat Bergk ψάγιον· πλάγιον, λοξόν, ἐπικεκλιμένον lectionem optimi codicis confirmat. Et sane aptissime hoc loco illud *obliquus* dicitur: εἰ πὰρ μέλος ἔρχομαι (Schol.: εἰ παρὰ τὸ προσῆκον λέγω) ψάγιον ὄαρον ἐννέπων; sed quid impedit quominus in eundem fontem hæ duæ significationes redeant, ut ψέγω proprie *'obliquare, distorquere'* valeat, ex quo deductum ψέγ-ιο-ς adiectivum verbale addito primario quod vocatur suffixo -*io*- (ut στύγιος ex radice στυγ, πάγιος ex παγ, Brugm. Grdr. II 117) principalem vim *'obliquus, distortus'* ('ἐπικεκλιμένος' Hesych.) servaverit, cui gemina forma ψάγιος adsit eadem ratione qua et ψε- et ψα- dicitur in ψεκάς ψακάς [3] (ψεκάζω ψακάζω) et fortasse ψέλιον ψάλιον [4])? Quod si

[1]) Cfr supra p. 9.

[2]) Video nunc Prellwitzium p. 246 idem quamvis dubitanter proponere.

[3]) Quamquam in hoc vocabulo viri docti dubitant an α primigenia sit vocalis (G Meyer[2] 64, Prellw. p. 365).

[4]) Nam secernenda inter se esse ψέλιον et ψάλιον Prellwitzio (p. 365 sq.) vix credo, cum *'vinculum'* Æschylea sit significatio vocabuli ψάλιον.

hæc coniectura a me non sine aliqua dubitatione mota vera est, superioribus proprie subiungendum erat novum exemplum α vocalis pro ε usurpatæ. — ψόγιος autem secundario q. v. suffixo *-io-* instructum et solito modo de substantivo ψόγος ductum translatam, ut par erat, significationem *'maledicus'* habebat.

Postremo commemorasse tantum satis habeo formas breviores et *anaptycticis* vocalibus auctas ad commoditatem numerorum vicissim se excipientes:

θράσσοι O 6, 97 (v. l. θραύσοι). θρασσέτω I 6, 39. — ταρασσέμεν P 11, 42. ταράσσοντες O 2, 69. (Curt. Et.[4] 719. G. Meyer[2] 182).

ἑκατόγκρανος P 8, 16 (a Schmidio correctum). ἐπικράνοις F 88 (58), 5. — ἑκατοντακάρανος P 1, 16. -ον F 93 (93). Cfr κρανίοις I 3, 72, κρᾶτα κρατί cet. et κάρα. (G. Meyer[2] l. l.)

Pauciora sunt multoque minoris momenti quæ de reliquis vocalibus brevibus observanda sunt.

ε

pro vulgari ο non dubito quin in uno vocabulo a Pindaro scriptum sit.

Ἐρχομενοῦ enim O 14, 4, quamquam in duobus tantum libris deterioris notæ legitur, summo tamen iure mihi videtur Boeckhio et Mommsenio probatum esse, nam quo nomine Boeoti ipsi usi sunt (Meist. I 215), eo sane veri simile est Pindarum patriam urbem appellavisse, Hesiodi (Fragm. 201) exemplum secutum; ut Mommsenium miremur altero loco I 1, 35 librorum lectionem Ὀρχομενοῖο non aspernari. Nam non nimium valet auctoritas, quæ consensui codicum concedenda est, si ex tanta silva librorum præter duos eorumque apographa et alteros duos pessime interpolatos omnes desunt [1]).

Sicubi autem alias codices hoc modo vacillant, non ea eiusdem generis, præterea leviora sunt: ut O 2, 74 codicis A et aliorum lectionem ἐκχέοντι pro ὀκχέοντι ineptam esse corruptionem Mommsen Suppl. p. 30 docet; N 3, 80 πετανοῖς in codice D et a Triclinio scriptum est, ceterorum librorum lectionem ποτανοῖς, qua forma ubique Pindarus utitur, recentiores omnes probaverunt; P 4, 245 πεντηκόντερος (Ionicum; vide G. Meyer.[2] 8) pro -ορος in nonnullis codicibus traditum a nullo editore receptum est.

In his autem viri docti aut *syncopen* aut *anaptyxin* inesse voluerunt, quarum utramque non sine cautione admittendam esse hodie constat (cfr Brugm. Grdr. I 471 et adnot., 474):

ἄφνει igitur F 219 (240), forma Pindaro propria, varie explicatum est: per syncopen enim ex ἄφενος (Hom. Hes. al.) factum esse veteres censebant, ut est in

[1]) Sed in herois Trophonii nomine, quod apud Boeotos Τρεφώνιος dicebatur, non eadem utimur confidentia Τροφωνίῳ F 2 mutare verentes.

Etym. Magno 178, 10: παρὰ τὸ ἄφενος γίνεται ἄφνος, ᾧ κέχρηται Πίνδαρος; rursus Curtius Et.[4] 500, G. Meyer[2] 61 et alii anaptyxin agnoscunt, scr. *apnas* perperam credo [1]) conferentes; magis autem linguæ rationi convenit sententia recentissimorum scr. *ghanas* 'spissus' et *ā-hanas* 'turgidus' in comparationem vocantium (Prellw. p. 41, Hoffm. II 499), qua probata ἄφνος (ut ἀφνειός i. e. *ἀφνεσ-ιος) debiliorem præbet radicis formam, quam 'Tiefstufe' Germani vocant.

In ἔγεντο (= ἐγένετο) P 3, 87. 6, 28, fortasse F 147 (114) (etiam apud Hes. Sapph. al.) non suppressam vocalem esse, qua hanc formationem inde ab initio caruisse, G. Meyer[2] 461 docet.

Per anaptyxin vero Πελειάδων N 2, 11 ortum esse ex Πλειάδ- (Hom. Πληιάδ-) Kühn.-Blass[3] I: 1, 189 statuit, cui explicandi rationi alteram addere in promptu est: facillime enim credimus ob similitudinem sonorum fabulam factam esse de Pleiadibus (Πλειάδες) in columbas (πελειάδες) mutatis indeque Πελειάδας, quam formam poetis imprimis acceptam fuisse Athenæus XI 80 (p. 490 E) testatur, nominari coeptas esse.

ο

in hoc verbo nisi apud Pindarum nusquam obvio perobscurum est:

τόσσαι F 22. τόσσαις P 3, 27. ἐπέτοσσε P 4, 25. ἐπιτόσσαις P 10, 33. Æolicum hunc aoristum Rumpel (Lex. Pind.) vocat, Doricum Dissen (ad P 3, 27), quo iure nescio; sed de significatione numquam dubitatum est (Schol. ibid.: ἀντὶ τοῦ τυχεῖν, et Eustath. Prooem. p. 9: Ἐπιτόσσας, ὅ ἐστιν ἐπιτυχών). Neque tamen præ summis sonorum difficultatibus formas τυχεῖν et τόσσαι coniungere licet, quod olim suspicatus sum, quamquam vocalis fortasse non impedimento est.

Præterea, ne in audacissimis inventis M. Schmidtii κόρζαν N 5, 32 (quæ Cypria forma erat, G. Meyer[2] 33) et Mommsenii τετόρων F 139, 3 (in lacuna) commoremur, non audemus negare per *anaptyxin* factum esse

ὀρόγυιαν P 4, 228 (ab Hermanno correctum; codd. ὄργυιαν vel ὀργυιάν metrum lædentes), quamquam dissuadere fortasse cuipiam videtur verbi forma ὀρέγω. Eodem modo F 282 (110) ἑκατοντορόγυιον Bergk commendat (vulgo -όργυιον). (Curt. Et.[4] 719. G. Meyer[2] 112). Homerica forma ὄργυια erat, posteriores ὀργυιά dicebant; Aristophanes tamen bis Pindaricis similes formas usurpavit (Kühn.-Blass[3] I: 1, 189).

ῐ

nihil habet animadversione dignum, nisi librarii in his vocabulis fere ubique falsa ratione inducti υ substituerunt:

---

[1]) Nolunt enim qui comparandis linguis indogermanicis operam dant eodem revocare tenuem *p* et aspiratam φ.

ἀμφικτιόνων P 4, 66. 10, 8. N 6, 44. I 3, 26. περικτιόνων N 11, 19. περικτίονας I 7, 64. Optime Boeckh (not. crit. p. 535 sq.) docuit semper *circumcolentium* mentionem fieri et alienum esse illud Amphictyonum foedus, quod Pindaricis libris non tantum ἀμφικτυόνων formam dedit, sed etiam analogiæ vi N 11, 19 περικτυόνων (cod. D) peperit.

Eodem modo in compositum

δορίκτυπον N 3, 60. δορικτύπων N 7, 9 scilicet ut e nominativo δόρυ factum librarius codicis D υ invexit, quem hoc loco non debuerat Boeckh sequi, in illo alteram præferens lectionem.

ῠ

memorabile imprimis est in iis vocabulis, quæ inter se permutatas ο et υ vocales ostendunt. Quo in genere

ὁμάγυριν I 6, 46. πανάγυριν O 9, 96. παναγυρίων I 3, 46 nullam habent dubitationem, sed ὁμαγυρέα P 11, 8 (ex scriptura ὁμηγυρέα codicis D et aliorum) non scribendum esse Bergkio et Mommsenio assentior tribus de causis, primum quod -γερ- paulo antecellit auctoritate utpote in optimo codice B scriptum, deinde quod Homericum est ὁμηγερής adiectivum, denique quod melius, ni fallor, hæc forma ad rationem linguæ quadrat (vide Brugm. Grdr. II 387 'die *e*- Stufe in der *e*- Reihe). Constat hoc υ, quod Aeolismum redolere ex veterum grammaticorum sententia Curtius (Et.[4] 705) dixit, omnium dialectorum commune fuisse, nisi Arcadicum erat πανάγορσις (Hoffm. I 173); adeundus de vocalium varietate ante omnes est Hoffmann II 402.

Adsimile huic est ὄνομα cum verbo derivato ὀνυμάζω [1]), quorum exempla Pindarica hæc sunt:

ὄνυμ' O 6, 57. ὀνύμαξε(ν) P 2, 44. 11, 6. ὀνυμάξομαι P 7, 6, de quibus aut exigua aut nulla est dissensio librorum. Sed

ὄνομ' N 6, 56 in omnibus legitur, ὀνομακλύτα F 312 (279) ambiguum est (cfr Momms. Suppl. p. 126), ὠνόμασεν P 12, 23 omnes et ὀνόμασθεν O 9, 46 omnes præter C exhibent, denique ὀνομαστάν P 1, 38 par fere auctoritate est atque ὀνυμαστάν. Quibus tamen locis υ restituendum esse cum Petero et Christio (Beitr.) pro certo habeo. Ac primo quidem loco nemo dubitavit quin ὄνυμ' ut O 6, 57 esset scribendum [2]), cui ὀνομακλύτα in fragmento illo adiungere religio non est, ὀνόμασθεν vero et ὀνυμαστάν præter Boeckhium (et Scheidewinium) recentioribus omnibus probata sunt; restat ὠνόμασεν P 12, 23, quod a Christio quoque in editione servatum unus Mommsen (in ed. min.) emendare ausus est, Bergk autem pro indicio gravioris

[1]) de quibus Mommsen (Suppl. p. 126) Peter (p. 17) Christ (Beitr. p. 69), non satis illi quidem accurate, retulerunt.

[2]) Bergk vero num verum invenerit, cui interpretamentum ὄνομα esse vel vulgaris forma arguere videtur, restituendum autem ex Scholiis κλέος esse, valde est dubium. Sed ut supra monui, consensum codicum ne nimis magni faciamus in posteriore libri Pindarici parte cavendum est.

mendi habet. — Hermann (Opusc. I 265) et Boeckh (De metr. Pind. p. 294) quomodo ὀνυμάξαι Aeolicis carminibus proprium esse crediderint, cum substantivum ὄνυμα in Dorica quoque admitti concederent, haud facile est intellectu.

Hoc υ — mitto enim νώνυμνος et composita in -ώνυμος desinentia, quæ communia omnium Græcæ linguæ dialectorum erant — ex Boeotica, ut solet, dialecto Führer (p. 55) repetit; constat autem etiam Doricum et Æolicum fuisse. De origine (cfr G. Meyer.[2] 112) nuperrime Hoffmann (II 402) vere, ut mihi videtur, docuit, accentus rationem (ut in -άγυρις) ad vocalem mutandam olim pertinuisse.

Eodem referendum est

διαπρυσίᾳ N 4, 51, quod vocabulum Homericum ex διαπρό ortum esse (Prellw. p. 74) multo sane est probabilius quam illud υ ex ε (cfr διαμπερές) esse obscuratum (Curt. Et.[4] 601, 705).

Sed πρύτανιν P 6, 24. πρύτανι P 2, 58, quod Æoles πρότανις dicebant, alii aliter explicarunt necdum de ortu huius vocabuli liquet (Hoffm. II 364). Non autem inter se cohærere ξυνός ξυνάων et κοινός κοινάν hodie viri docti docent (Brugm. Gr. Gr.[2] 220; cfr Hoffm. I 178).

Apparet igitur Pindarum hac in re ex notissimo Æolum usu nihil novasse, Homerum autem, cui sine dubio vocem διαπρύσιος, et Dorienses (Boeotosque cum his congruentes), quibus ὄνυμα ὀνυμάζω debet, secutum esse.

Postremo addendum est Pindarum ut alios prout versus desiderat formis ἤλυθον et ἦλθον uti (cfr imperativi formam ab Ahrente propositam ἔλυθ' O 14, 21, Christio probatam); quid autem de mobili illa vocali statuendum sit non constat: cfr Curt. Et.[4] 546 et G. Meyer.[2] 112 (qui anaptycticam volunt esse), aliter Prellw. p. 90.

Neglexi in hac commentationis parte vocales quas protheticas vocant, de quibus una cum aliis sonorum varietatibus, quæ in fronte vocum apparent, disputare aptius erit.

Venio nunc ad

B. longas vocales,

quarum tria distinguenda sunt genera:

1) aut enim singulæ singulis longis *primigeniis* respondent, nulla ex proximis sonis facta mutatione;

2) aut *contractione* vel *crasi* vocalium ortæ sunt;

3) aut consonarum (nasalium vel liquidarum) vi ea *productione* extiterunt, quam *suppletoriam* vulgo appellant.

Accedit apud poetas

4) *metrica productio,* de qua in postrema huius capitis parte disputaturum me esse supra significavi.

Secundum vero et tertium genus in suo utrumque capite exponam; hoc igitur loco de primigeniis longis vocalibus disserendum est, quarum cum duæ excipiendæ sint ῑ et ῡ, quæ in hoc genere nihil fere memorabile habent, de tertia autem ω pauca tantum habeamus, maximam partem in

ᾱ et η

versabimur, quibus accuratiore disputatione ideo opus est, quod cum omnibus persuasum esset, hac in re Pindarum Doriensium (et Æolum) morem secutum esse, ita librariorum erroribus corrigendis operam dederunt, ut non omnes removerent. Nempe decepit viros doctos falsa ista sententia de variis Pindaricorum carminum formis pro indole singulorum illorum qui apud Pindarum esse feruntur modorum usurpatis; cui rei si quid dandum est, at certe non eodem referri potest Ionicum (vel Atticum) η Dorico et Æolico sermoni pariter alienum, ut summam admirationem moveat vana codicibus habita fides Mommsenii ex. gr. in carmine 'Æolico' P 5 inter vestigia illa de quibus sæpe disputat epicæ dialecti ne ab εὐνομίην quidem v. 67 (63) refugientis (cfr Momms. Schol. Germ. p. XXII). Sed nihil tale admittendum esse optime Christ (Beitr. p. 71 sqq.) monuit, quem in uno tantum exemplo vere peccasse video contra præceptum ab ipso positum ἀναστήσης P 4, 155 commendantem. Etenim quamvis hic illic falso η vel ᾱ [1]) a librariis infuscata sint carmina Pindarica, plerumque tamen ita codices consentiunt, ut dubium esse non possit quin *Pindarus* remota epici sermonis imitatione *semper sibi constiterit* α *et* η *primigenia numquam mutans.* Nec sane facile intellectu est quænam causa Pindarum ad talia temere miscenda adductura fuerit (cfr Christ. Beitr. p. 68).

A quo tamquam principio proficiscentibus nobis eo redit quæstio, ut *quæ vocabula Pindarica antiquitus* ᾱ *et quæ* η *habuerint* exquirendum sit, qua in re cum multum adiumenti tituli præbeant, tum sæpe testimonia eorum deficiunt, ut ad comparationem linguarum confugiendum nobis sit. Quæ si et ipsa nihil docet, tum demum aliquid auctoritatis codicibus adiudicandum est. Iam vero per se patet in uno alterove vocabulo non semper constitisse utra scriptura dorico-æolica, i. e. antiquioris Græcitatis, propria fuerit, ut ipsum Ahrentem in nonnullis errasse videmus; quæ

[1]) Observandum est de eiusmodi librorum erroribus nonnumquam in vocabulis *minus* certæ originis formationisve libros uno consensu verum exhibere, ut μάταν O 1, 85, cum certissima quæque lectionis varietatem præbeant, ut φίλαν et φίλην, σοφίη O 9, 38 in cod. A, sim.; scilicet illa librarii imperitissimi minus animum adverterunt, in his vulgares formas somniantes inseruerunt.

Præterea iam hoc loco commemorandum est etiam in contractionem (in quo genere formæ augmento auctæ adnumerandæ sunt) et productionem suppletoriam falsum η irrepsisse; illius generis sunt ἠνίξατο P 8, 40. ἤκουσαν I 7, 31. ὀπηντίασεν (v. l.) P 4, 135, quæ menda ab omnibus editoribus recentioribus sublata sunt, et προσηύδα P 4, 119, a Mommsenio servatum, quamquam iam Ahrens (II 133) suspectum reddidit, sed fraudem librariis sine dubio Homerica forma fecit (Christ, Beitr. p. 72); huius est παπτήνας P 4, 95, a Boeckhio correctum neque tamen e grammatica Kühneri-Blassii[3] (I: 1, 29) expulsum.

mihi altera causa fuit hunc locum uberius tractandi. Quamquam concedendum sane est adhuc non omnia ad liquidum perducta esse.

Nos igitur in hac quæstione ita agemus ut in certa genera describamus vocabula ea quæ antiquum ᾱ et quæ η habent; qua in re non perturbatam rationem sequemur Ahrentis (II 129 sqq.), cuius vestigia constanter Peter premit [1]), potius ad Hoffmannum (II 277 sqq.) nos applicabimus, cui multa debemus. Neque vero ubique enumeranda duximus vocabula, omittentes quæcunque dubitationi obnoxia non sunt; quæ si quis desiderat, adeat Ahrentem et Peterum [2]); sed ea tantum in examen vocare propositum est, de quibus ambigitur quæve exquirere aliquo modo interest.

ᾱ

primigenii

I) *primum* genus est in syllabis *radicalibus,* quæ vocantur, vel in iis quæ num pro suffixis habendæ sint nescimus; ac

1) principem quidem locum inter has eæ tenebunt, quæ *non* certa de causa *productæ* sunt.

Nihil attinet manifestos codicum errores persequi η pro α in iis vocabulis exhibentium, de quibus non dubitatum est; quales sunt ἡμέρα O 13, 39, -αν O 2, 35, -αις N 9, 42, κηρύξαισα I 3, 43 (scr. *kāru*), ἀληθείας O 8, 2. I 2, 10, Λημνιᾶν P 4, 252, μητέρα O 6, 100, Δάμητρα O 6, 95, μηχανά, ἀμηχανία cet. passim, πληγαί P 4, 246, Εὔφημος P 4, 22, quin etiam τῆς N 9, 53 traditum est. Hæc enim et quæ eorum sunt similia iam dudum ab editoribus correcta sunt neque (præter Dissenium) quisquam cum Boeckhio fecit qui P 9, 37 μελιηδέα scripsit, cum F 166 (147) contra libros in eodem vocabulo α exhiberet (Ahr. II 133). Præmonendum id quoque est in nominibus propriis quæ sunt Ἡσίοδος et Ὅμηρος, si modo ex Αἰσί- (Hoffm. II 420 sq.) et -ᾱρ- in ἀραρίσκω (Prellw. p. 223) orta sunt, de forma per totam Græciam pervulgata nec Dorienses nec Pindarum quidquam mutasse [3]); cui rei simile est quod Pindarus in carmine N 2 virum Atheniensem celebrans Attica nominis forma usus est: Τιμόδημε, v. 14, -δημίδαι v. 18, -δήμῳ v. 24.

Sed hæc præcipue animadvertenda sunt, de quibus non satis constat [4]) aut quibus falsum η ex codicibus receptum editores inculcaverunt:

ἁ μ έ ρ α N 9, 44. ἁμέρᾳ N 7, 83. ἅμερον O 13, 2. P 1, 71. 3, 6. ἁμέροις N 8, 3. ἁμερώσαις I 3, 75. α huius vocabuli nuperrime Christ (Beitr. p. 40) in du-

---

[1]) Nisi quod ᾱ augmento ortum omisit, quamquam simile η recepit.

[2]) Quamquam hic, ne de vitiosis eius præceptis dicam, nonnulla neglexit, ut ἀβρότατος, ἀνίκα, ἕκατι.

[3]) Sed F 47 (18) quo iure editores η in μεθομήρεον (-εα) servaverint, non intelligo.

[4]) Inter quæ κᾶδος (O 1, 110. 7, 5. P 4, 112. N 1, 54. κάδεα I 7, 7. καδόμενοι O 6, 47. περικαδόμενοι N 10, 54) non numerandum est, nam præterquam quod nihil valet codicum consensus O 1, 110 κῆδος (a Boeckhio correctum) exhibentium, cum ceteris locis α traditum sit, nulla inter etymologos est dissensio de illo α (Prellw. p. 146), quamquam eodem recentiores non, ut Curtius (Et.[4] 241 sq.) præcepit, κεκαδών κεκαδήσω referunt (Prellw. p. 142).

bium vocavit ob unum locum N 7, 83, ubi depravata lectione cod. B aut θαμερᾶ aut θευμερᾶ præbet, Tricliniani θευμερᾶ; sed cum in cod. D θευμερᾶ scriptum sit, vestigium sibi videtur vir doctiss. invenisse veræ scripturæ HEMEPA, quam non solum exemplum unum tabularum Heracleensium (I 124) commendare, verum etiam rationem etymologicam, quippe cum origo vocis ab ἧμαι repetenda sit. Sed his argumentis nonnihil detrahetur, si G. Meyerum[2] 51 audiemus, qui minime certam esse illam originem (cui suffragantur Curtius Et.[4] 381 et dubitanter Prellwitz p. 115) docuit, posse autem Atticam formam in tabulis Heracleensibus exaratam esse, quod idem a Meistero (De dial. Heracl. Ital., Curt. Stud. IV 382) conceditur. Tituli vero Cei (Bechtel, Die inschr. d. ion. dial. 47 in Abhandl. d. k. Gesellsch. d. Wiss. zu Göttingen, 1887) EMEPOΣ pro ἥμερος exhibentis (Kühn.-Blass.[3] I: 1, 125) dubia fides est, etsi in monumentis Ceis et Naxiis ambo longæ vocalis ē genera (H pro vetustiore α, E pro genuino η) distingui solent; bis enim in eadem columna marmorea MH pro ME (μή) scriptum est (cfr E pro H in Ἀθη]ναίης, Becht. 41.) Equidem quid iudicem valde dubius nolim tamen in incerta re [1]), si modo per formam illam tab. Heracl. licet, et exemplum Æschyleum ἅμερον Agam. 721 (Weil), cui par auctoritate esse Euripideum ἀνήμερον Hec. 1078 (a Dindorfio deletum) non videtur, et cetera omnia Pindarica sine ulla dissensione α præbentia corrigere; quamquam nihil statuere audeo. Nam quod ex Ahrentis sententia Christ dixit in vocabulo ἁμέρα *(dies)* illecebram fuisse librariis ad ἅμερος pro ἥμερος scribendum, in illo ipso ἁμέρα non ea apparet concordia, qua in ἅμερος (præter N 7, 83) *omnes* codices α exhibent. Nam ex. gr. in Olympiis ἁμέρα uno tantum loco 1, 34 in omnibus scriptum est; varia lectio ἡμέρα extat O 1, 6 (in PQVΠ). 2, 35 (etiam in D). 68 (in OZ). 9, 85 (etiam in D). 13, 39 (in optimis libris BC et aliis).

Sequitur nomen Thebani herois *Amphiarai* quod Dorice Ἀμφιάρηος dici creditum est neque aliter ab editoribus recentioribus (præter De Jonghium O 6, 13) proditum, codicum quippe auctoritate nixis, quæ hæc est:

Ἀμφιάρηος P 8, 56 plurimi habent, sed -αος D et alii. Ἀμφιάρῃ N 9, 24 editores scripserunt, codices -άρηϊ præbent. Ἀμφιάρηον O 6, 13 plurimi, sed -α- cod. A et prima manus codicis C. N 9, 13 -ηον omnes. I 6, 33 -αον omnes. Quæ omnia considerans Christ (Beitr. p. 76 sq.) propensus est ad Ἀμφιάραος secundum Latinæ formæ *Amphiarāus* analogiam præferendum, nisi N 9, 24 forma contracta Ἀμφιάρῃ obstaret codicibus commendata. Equidem vero hoc idoneum esse argumentum minime credo, neque enim vitiosum illud Ἀμφιάρηϊ a corruptionis suspicione tutius est quam Ἀμφιάρηον; sed de forma Ἀμφιάρᾳ non magis admiramur quam de Μενέλᾳ N 7, 28 eodem modo orto (quæ duo vocabula eodem refert G. Meyer[2] 149). De fide autem formæ Ἀμφιάραος nihil detraheretur, etiamsi vera esset [2])

---

[1]) Nam Hesychianæ glossæ a Christio laudatæ nihil tribuendum esse apparet.

[2]) Quod non credo. Nam ut largiar numerorum causa ad huius versus similitudinem etiam versus 16 et 50 correctos, falsa mihi videntur quæ Bergk disputat, quamquam et Mezger et Rumpel adsentiuntur. Etenim quod dicit Amphiaraum non decere cum Meleagro et Hectore componere,

correctio Bergkii I 6, 33 (ἀν' Ἀμφιάρειον pro Ἀμφιάραόν τε) totam sententiam aliter instituentis; nam Ἀμφιάρειος (ex -ή(ϝ)-ιο-ς opinor, ut βασιλή(ϝ)-ιο-ς, Att. βασίλειος, Brugm. Grdr. II 121; cfr νᾱ(ϝ)-ός νη(ϝ)-ός νεός, Brugm. Gr. Gr.[2] 38) Doricum (Pindaricum) esse ac non potius Ἀμφιαρᾷος (Ἀμφιάρᾳος? cfr βασίλῃος ἀνθρώπῃος, Brugm. Gr. Gr.[2] 93), ut Λᾷον O 2, 42 (Λάϊον libri contra metrum), non est cur credamus.

Sed docent haud pauca, in hoc nomine α verum esse: *primum* variæ lectiones ipsorum librorum Pindaricorum, quæ α certe non *minus* firmare videntur; hoc enim est in optimo codice A (O 6, 13), in altero loco sine dissensione traditum est, in tertio boni codicis testimonio nititur (bis autem in *eodem* carmine N 9 eandem vocalem scriptam esse non est quod admiremur), quæ mihi videntur subsidia satis bona formæ eius quam *par* erat Pindarum usurpasse; *deinde* Aristarchi auctoritas Homero (contra Zenodotum) Ἀμφιάραος vindicantis; *tum* exemplum Stesichoreum Ἀμφιάραος Fr. 3 (Bergk[I]) in omnibus libris traditum et Strabonis forma Ἀμφιαράειον IX 404 (templum Amphiarai); *denique* Latina forma *Amphiarāus* [1]). — Eiusdem formationis est Βριάρεως (Hom. Hes.) quod ut Ἀμφιάραος (-εως) G. Meyer[2] 148 inter stirpes in -ᾱο- desinentes numerat. (Sed nimis incertum est illud Βριάρηο Et. M. p. 213, 23, quod Bergk Ibyco adscribit.)

Unde igitur illud η in codicibus? Nempe videtur falsa etymologia veteres magistros decepisse ex ἀμφί et Ἄρης hoc nomen derivantes (cfr Ἀμφίθεμις et vide Scheidewin. in Addend. ad O 6, 13), quod in forma Ἀμφιάρῃ N 9, 24 imprimis præsto erat. Sed quæ vera origo vocis fuerit difficile dictu est, nec quidquam de ea re, quantum scio, viri docti statuerunt præter Vogrinzium, recentissimum rerum grammaticarum Homericarum scriptorem, cui e vocabulo ἀρή (ἀρά) ducendum nostrum Ἀμφιάραος videtur.

Ἀσκλαπιόν P 3, 6 (codd. utrumque). N 3, 54 (codd. η) scribendum esse et Ahrens (II 138) et Christ (Beitr. p. 75) monuerunt ex testimoniis titulorum et Latinæ formæ *Aesculapius*. Ansam erroris (cui et Boeckh et Mommsen obnoxii sunt) olim dedisse videtur vocabulum ἤπιος (cfr Curt. Et.[4] 7).

Vocabuli Ἐνδαΐδος N 5, 12 vocalismo, quem omnes libri testantur, Cyprica glossa Ἐνδηΐδες obstat; quam dubitationem removet Meister II 325 Atticam formam Cypricæ substitutam esse coniciens, quo iure, nescio.

---

qui patriam fortiter defendentes occubuerint, haud scio an quæsitius hoc sit; quippe videtur poeta universe *fortitudinem* laudibus amplificare.

Mezger vero (p. 305) inepte addit Amphiaraum virtute non præstitisse, immo fortitudinem vatis Thebani non semel Pindarus prædicat, cui ille imprimis acceptus est: O 6, 17 ἀμφότερον μάντιν τ'ἀγαθὸν καὶ δουρὶ μάρνασθαι. (N 9, 13 Ἀμφιάραόν τε θρασυμήδεα.) N 10, 9 μάντιν Οἰκλεΐδαν, πολέμοιο νέφος. Eodem modo Sophocles Oed. Col. 1313 δορυσσοῦς Ἀμφιάρεως, τὰ πρῶτα μὲν δόρει κρατύνων, πρῶτα δ'οἰωνῶν ὁδοῖς.

Sed plane novum est omnique auctoritate destitutum quod Bergk excogitavit significari locum ubi Strepsiades maior occiderit.

Satis igitur fidenter herois nomen codicibus obtemperantes retinere possumus.

[1]) Præ his testimoniis non magni momenti esse formam vasculi Nolani ΑΜΦΙΑΡΕΟΣ, quam ad O 6, 13 Schneidewin laudat, quivis credo concedet.

De ἐσθάς P 4, 79. ἐσθᾶτος P 4, 253 quamquam non dubitatur, adnotandum tamen iudicavi propterea quod Prellwitz p. 95 originem ex *ves* et τίθημι repetit; quod non iure fieri apparet, si vera Pindarica lectio est.

Sed Θρηϊκίων P 4, 205 mirum in modum effugit editores, quorum recentissimos, Bergkium dico et Christium, nisi per imprudentiam hoc admisisse ægre credimus; certe in Christii editione nihil aliud [1]) eius generis reperitur, neque virum doctiss. hodie Pindaro inter innumeras formas unam Homericam tribuere arbitror. Sed Mommsenium quidem hoc loco solitum argumentum deficit, cum Dorico colore inter prima carmen P 4 imbutum esse omnibus persuasum fuerit.

In κλαΐδας autem P 8, 4 istud adiumentum recurrit Mommsenio, qui dubitat an possit Triclinianorum codicum lectio κληΐδας defendi ut in Æolico carmine; quod ratione carere supra monuimus. (Extant præterea κλαΐδες P 9, 39 (?). κλάϊστρον P 1, 8.)

Pro κακίει F 185 (184) quod libri vel integrum vel in corrupta lectione ἀκύει latens præbent, et Bergk et Mommsen et Christ Homericam formam (Π 262 et al.) receperunt, quamquam Doricum α cum aliis (Ahr. II 140) tum linguarum cognatarum (Prellw. p. 146) testimoniis satis comprobatum videtur.

Κᾶρες F 277 (245) pro Κῆρες scribendum esse probabile est ob Alcmanicum exemplum κᾶρα (41, Bergk[1]), quod affert Ahrens (II 140).

Ἐπιμαθέος P 5, 27 pro codicum Ἐπιμηθέος missa religione Mommsenii legendum esse, ut Προμαθέος O 7, 44. προμαθείας N 11, 46. προμάθειαν I 1, 40, constat (Christ, Beitr. p. 73), etsi de origine alii aliter senserunt; cfr Prellw. p. 263.

Sed mirari non desino quod cum Boeckhio Mommsen I 7, 7 ἀπρήκτων retinuit scilicet in *omnibus* codicibus scriptum qui in extrema parte Pindarici libri tam pauci sint. Est autem ut diximus merum commentum quod defendit Mommsen eiusmodi η in logaoedicis (Æolicis) carminibus nonnumquam ferri posse. Quod vero Boeckh censuit, 'reconditiorem' hanc formam esse 'quam quæ possit a librario profecta videri', unde progrediens ultra putidum discrimen statuit inter ἄπρακτον *inutile* et ἄπρηκτον *quod perfici non potest,* Ahrenti (II 133) quam facile concedimus potuisse librario Homericam formam obversatam esse.

Pro ἀναστάσῃς P 4, 155, quam coniecturam Schnitzeri cum Christio (in editione) non dubito probare, longius a codicum scriptura ἀναστήσῃς (vel -ήσῃ) recedentes Hermann Boeckh Bergk ἀναστήῃ scripserunt, Ahrens Schneidewin Mommsen ἀνασταίῃ ex scholiis sumptum; sed illam formam Pindarico sermoni non convenire Ahrens (II 133) monuit, hanc vero pro coniunctivo, qui nostro loco desideratur, venditare non sinunt nostri temporis grammatici: falsas enim docent scripturas Homericas a Christio (Proleg. ad Hom. Il. p. 149) receptas θείῃς θείῃ ἀνείῃ ἀφείῃ sim. esse (G. Meyer² 503) neque vero coniunctivum illum παραφθαίῃσι Κ 346, quem confert Ahrens, ad παραφθάνω pertinere, sed ad *παραφθαίω (l. l. p. 410). Iam quid probabilius est quam lectionem plurimorum codicum ἀναστήσῃς verum ostendere

---

[1]) Si de uno illo, quod mox sequitur, κηκίει discesseris.

ἀναστάσης [1]) mutata tantum ut sæpe littera α; a qua sententia recedens Christ quo modo iam ἀναστήσης suadeat (Beitr. p. 74), non intelligo.

Præterea sub eadem radice *stā-* commemorare placet δύστανον P 4, 268, quod e tragicis notissimum pridem a viris doctis huc relatum est (ut iam Pott, Curt. Et.[4] 211), quare Mommsenii dubitatio in carmine *Dorico* non facilis est intellectu.

Denique hoc loco memoratu dignum est Brugmanni præceptum, quod iure statuit (Gr. Gr.[2] 46 sq.) posse per analogiam novam exsistere rationem vocalium quæ in origine vocum posita non sit; cuius generis apud Pindarum est

γεγάκειν O 6, 49: etenim e radice γεν- formatum esse γέγᾱκα ad similitudinem formæ ἕστᾱκα, cum γέγαμεν et ἕσταμεν (debebat potius γεγάμεν (O 9, 110) et ἑστάμεν dici) inter se similes sint (l. l. p. 41, 47).

Minor fides est formæ Boeckhio et Bergkio probatæ μεμαλότας O 1, 92 ex radice *mel,* quam eodem Brugmann revocat. Quæ ad præsens μέλει ficta non prorsus similis videtur alteri quam laudat Brugmann μέμᾱνα μέμηνα ex μαίνομαι *(*mn̥-i̯o-)* conformatæ; est vero deteriorum codicum lectio nec sensui satis apta (ἀρεταῖσι μεμαλότας: *'virtutibus tamquam Nymphis nutricibus dilectos et ab iis quasi altos'* Boeckh. expl. p. 111 sq.), μεμαότας autem et veteres libri testantur et scholia (ἐπιθυμοῦντας τῆς ἀρετῆς καὶ ταύτης ἀντεχομένους) nec vetat ratio syntactica (cfr Mezger.) [2]).

Paulo difficilius est μανύει P 1, 93. N 9, 4. μάνυε O 6, 52. μανύων I 7, 55 explicare, quas formas libri haud magna dissensione præbent (cum η O 6, 52 in uno cod. C, N 9, 4 in D et Triclinianis extet). Consentiunt enim in origine Curtius (Et.[4] 312) et Prellwitz (p. 119) derivandum illud vocabulum e radice *men* (μένος) statuentes, de qua (cfr Prellw.: $\sqrt{\bar{m}\bar{e}n}$) ad μανύω non sic pervenias. Eius rei expediendæ non equidem aliam viam video quam si verba simili specie ut ἀπύειν, γαρύειν, de quorum α constat, ad illud α secundarium creandum valuisse putamus. Quid? quod poterat fortasse aliquid momenti ad hanc rem vocabulum ab eadem radice *men* ductum μᾶνιν P 4, 159 habere, quod ne titulis quidem alienum (Ahr. II 142) ex μαίνομαι (μέμᾱνα, vide supra) ortum esse facilius intelligimus. Sed hæc incertiora esse libenter concedo.

2) Tum ᾱ primigenium est in *productis* syllabis radicalibus, et quidem

a) *primum* cum Hoffmanno mentionem facimus productarum stirpium *perfecti* (cfr Brugm. Grdr. II 1228): ut ἄρ-ᾱρεν N 5, 44 et alia;

b) *deinde* talem productionem solito Græcorum more in fronte posterius membrum *vocabuli compositi* ostendit; de qua re doctissime Brugmann (Gr. Gr.[2] 46 in adn.) disputavit. Pindarica eius rei exempla hæc sunt:

---

[1]) Quam lectionem Bergk etiam ex depravata scriptura codicum E F ἀναστήσας quamvis ab ipso non probatam eruit.

[2]) Bergkiano autem exemplo (Epigr. in Ephem. Archæol. 3408) quantum tribuendum sit in medio relinquo.

(ἀγορά:) ἀπᾱγορίας (ἐπαγ-) F 122 (87), 6 (Pl. Aristot. ἀπηγορ-). εὐᾱγορηθείς I 1, 51. κακᾱγόρους O 1, 54. κακᾱγοριᾶν P 2, 53. μακρᾱγορίαν P 8, 30. παρᾱγορεῖτο O 9, 77. — ὁμᾱγερέα P 11, 8. ὁμᾱ́γυριν I 6, 46. πανᾱ́γυριν O 9, 96. πανᾱγυρίων I 3, 46.

(ἄγω:) ἀρχᾱγέτας P 5, 60. ἀρχᾱγέτᾳ O 7, 78. κυνᾱγέτας N 6, 16. Μοισᾱγέτας F 116 (82). ξενᾱγέται N 7, 43 non tam ad ἁγέομαι pertinere dicendum est (cfr Capelle, Wörterb. d. Hom. etc.[9] s. v. κυνηγέτης) quam fortiorem habere (vel habere posse) radicis formam *āg* quæ etiam in ἁγέομαι est, quare fortasse in hunc numerum non apte referuntur, sed nimium quantum in toto hoc genere valet quod inde a priscis temporibus biformis radix erat (Brugm. l. l.), ut difficile sit diiudicare quæ antiquior sit productio, quæ Græcæ linguæ propria. — Sed Δαμᾱ́γητον O 7, 17 (ex ἁγέομαι), λᾱγέτας (compositum) huc non referenda esse apparet.

(ἀείρω:) ἀπᾱ́οροι P 8, 86. συνᾱ́ορος N 4, 5. ξυνᾱ́ορον F 122 (87), 12. συνᾱορεῖ F 214 (233). τετρᾱορίας (gen. sg.) P 2, 4. -ίας (acc. pl.) N 4, 28; sed τετρᾰόροισιν est N 7, 93. (τετραορίας O 2, 5. τετραοριᾶν I 3, 17. τετράορον P 10, 65 per synizesin proferuntur[1])). — Cfr Curt. Et.[4] 356. Capelle[9] s. v. τετράορος.

(ἀκοή:) ἐπᾱκοοῖτε (coniect.) O 14, 15.

(ἀνήρ:) ἀγᾱ́νορος O 9, 23. ἀγᾱ́νορι P 3, 55. ἀγᾱ́νορα P 10, 18. N 9, 28, I 1, 43. Ἀντᾱνορίδαι P 5, 83. εὐᾱ́νορι O 1, 24. εὐᾱ́νορα O 6, 80. 10, 99. N 10, 35. εὐᾱ́νορες N 2, 17. εὐᾱνορίαισι O 5, 20. μεγαλᾱ́νωρ P 1, 52. μεγαλᾱ́νορος F 109 (228). μεγαλᾱνορίαις N 11, 44. μεγᾱ́νορος O 1, 2. Φιλᾱ́νορος O 12, 13. φιλᾱ́νορα F 236 (260); sed ἀντιᾱ́νειρα est O 12, 16.

Contrarium exemplum neglectæ numerorum gratia huius productionis (præter τετραόροισιν et ἀντιᾱ́νειρα, v. supra) est ἀνᾰρίθμων I 4, 50 (cfr Sapph. 67 ἀνᾰριθμα Hoffm. II 286, Ion. ἀνήριθμος).

Sed ἀλλᾱ́λων (ἀλλᾱλοφόνος ἀλλᾱλοφονία), quod huc Hoffmann (II 286) trahit, incertius est (cfr meliorem, nisi fallor, explicandi rationem Brugm. Grdr. II 54).

Rarius in his vocabulis libri discrepant (ut P 2, 53 plerique κακηγοριᾶν præbent); Mommsenium vero, cum ὁμαγερέα P 11, 8 et πανάγυριν O 9, 96 magno codicum consensu vitiosum illud η receperint, (ad P 11, 8) dubitare an possit hoc 'in Æolicis odariis' præferri, consentaneum est.

Hoffmannum (II 290) secuti vocabulum

μᾱλλον hoc loco ideo commemoramus quod etiam in dialectis Ionica et Attica α, non η habet, unde concludere licet hanc vocalem non esse eiusdem naturæ atque in superioribus vocibus neque ex antiqua Græcorum lingua traditam. Omnino autem qualis ea productio sit ignoratur (cfr G. Meyer.[2] 369). — Sed de ἀνᾱλίσκοισα P 9, 23 dissensio est; fortasse haud iniuria contractionem Prellwitz (p. 23) statuit.

II) *Secundum* genus ᾱ primigenii est in iis syllabis syllabarumve coniunctionibus, quæ radici vel stirpi additæ *stirpem* (primariam vel secundariam) concludunt; quibus *suffixorum* nomen dare solemus.

---

[1]) Item χρυσάορα P 5, 104. χρυσάορ' F 139, 9, si quidem huc pertinent.

1) Uno igitur numero ea suffixa nominalia comprehendimus *quæ in ᾱ desinunt,* ut -ᾱ -νᾱ -ρᾱ -τᾱ, -δᾱ in patronymicis, et alia quæcumque ad nomina primæ declinationis fingenda adhibita sunt. Qua in re errores codicum haud ita multi sunt; audacissimæ autem Mommsenii scripturæ εὐνομίην P 5, 63, ex quattuor codicibus non bonis arreptæ, qua Pindarum singulari inconstantia una in toto carminum libro eiusmodi forma usum esse vult, iam supra mentionem fecimus.

Sed duo nomina propria peculiari animadversione digna sunt:

Ἑρμᾶς enim (P 2, 10. 4, 178. 9, 59. I 1, 60. Ἑρμᾶ O 8, 81. Ἑρμᾷ N 10, 53. Ἑρμᾶν O 6, 79) obscurum est; certe Hoffmann (II 296) Lesbicum Ἔρμᾱς contractionem (ex Ἑρμέας) respuens breviorem esse figuram formæ Ἑρμᾱϝων additam contendit, ut Ποτείδᾱς formæ Ποτειδᾱων. Quod mihi quidem ob circumflexum Pindaricæ formæ accentum valde est dubium, immo multo veri est similius Ἑρμάων ad Ποσειδάων novatum esse (cfr Kühn.-Blass.[3] I: 1, 505), Ἑρμᾶς autem ex Ἑρμῆς (ε 54, Ἑρμέ(ι)ας) mature ad frequentissimas primæ declinationis formas accommodatum.

De Ἱπποκλέᾳ P 10, 5. -έαν v. 57 formis a plerisque editoribus receptis varie disputarunt viri docti, inter quos Ahrens, cum (II 146) Ἱπποκλέας pro Ἱπποκλέης maxime barbarum appellasset, deinde (p. 560 sqq.) de eadem re fusius disputans ita sententiam mutavit ut tamen remanente suspicione utroque loco codicum plurimorum scriptura Ἱπποκλέα nixus suam coniecturam Ἱπποκλεᾶ (v. 5 Ἀλεύα τε παῖδ' ἐς Ἱπποκλεᾶ) præferret. Dubitationi vero, ut Scholiastæ testimonium omittam, locus non relictus est, cum constet nomina propria in -κλέας ad analogiam primæ declinationis exeuntia et Thessalis et Boeotis propria fuisse (Ahr. l. l. Kühn.-Blass.[3] I: 1, 505); Thessalum autem virum poetam Thessalo nomine appellare par erat, ut Atheniensem Atheniensi in carmine N 2.

Christio quidem (Beitr. p. 64) aut hoc ignotum est aut nescio quo modo despiciendum videtur, qui ad ν paragogicum formæ Ἱπποκλεᾶ additum male confugit.

Huc pertinent

a) *adverbia,* quæ proprie adiectiva feminini generis in aliquo *casu* erant vel ad talis figuræ similitudinem conformata erant, ut ἡσυχᾷ ἁμᾷ ὅπᾳ παντᾷ (sive -ᾳ mavis) et talia, ἐξαίφνας O 9, 52. ἐξαπίνας P 4, 273, μάταν O 1, 85, alia; tum

b) quæcumque nomina vel *composita* vel *derivata* a stirpibus in -ᾱ desinentibus descendunt, et quidem

α) in *illo* genere ea composita peculiarem sibi locum vindicant, quæ in priore membro illud ᾱ finale extrinsecus petiverunt vel petivisse videntur, ut ex ἱκετᾱδόκος (Æschyl.) fluxit πολεμᾱδόκος (pro πολεμοδόκος), qua ratione simul metro plurium brevium syllabarum impatienti subventum est (vide de eius generis formationibus Brugm. Grdr. II 45, 46); exempla hæc sunt:

ἑκατᾱβόλε P 8, 61. Ἑκατᾱβόλου F 2. ἑκατᾱβόλων O 9, 5. — πολεμᾱδόκοις P 10, 13. — πολιάοχε O 5, 10 ambiguum est, vide Brugm. Gr. Gr.[2] 102 (cfr πολιατᾶν I 1, 51); contra Kühn.-Blass[3] I: 2, 330. — ὑπεράφανον P 2, 28. — Sed voci στεφανᾱφορίαν O 8, 10 simplex adest στεφάνη (-ᾱ; non Pindaricum).

Denique haud invitus eodem revoco longum α vocabuli

Γαιάοχος (O 1, 25. I 6, 38. Γαιᾱόχου P 4, 33. Γαιᾱόχῳ O 13, 81), de quo quod dicit G. Meyer² 57: »Hom. γαιήοχος neben γαῖα ist regelrecht aus urspr. γαιᾱ́οχος mit Stamm γαιᾱ- entstanden, die Kürzung des ᾱ trat nur in Nomin. Accus. ein», id credo virum illustrissimum non iure statuisse, nisi forte in μοιρηγενές Γ 182 similiter longa vocalis primigenia erat.

Falsum η hic illic in his quoque vocabulis scriptum nihili esse, nemo non videt.

β) Inter *derivata* quæ multifaria sunt, ut ἀγυιᾶτις, ἕκατι (quod tragicorum quoque est), adiectiva in -άεις desinentia (in his ἀντάεις velim observes), ne plura dicam, vocabula in -ᾱλο- -ᾱρο- exeuntia (præter χλαρόν P 9, 38 ex radice *ghlā,* Prellw. p. 359) numeranda sunt:

ἕκαλος O 9, 58. I 6, 40 (simile est sequentibus). κίβδαλον F 79 (47) (κίβδα subst., Prellw. p. 147). σιγαλόν P 9, 92 (σιγᾱ́) [1]. ἀνιαραῖς O 12, 11. ἀνιαρότατον P 4, 288. ὀδυναρόν P 2, 92. σίδαρος (σιδάρεος -ίτας -οχάρμας βραχυσίδαρος; codd. α et η) huc Hoffmann (II 288), nescio quo iure, trahit.

Accedunt fortasse Θεάριον N 3, 70 (ædificium publicum Æginensium) et Θεαρίων N 7, 58. -ίωνος N 7, 7 (vide Meist. I 97; rursus contractio Hoffmanno I 138 probatur).

c) Denique placet his suffixis adiungere formas *verborum derivatorum in -άω desinentium* et alia vocabula quæ eodem pertinent (ut ex. gr. ἀβοατί N 8, 9). Quod genus non levem habet difficultatem propterea quod et Æoles et Dorienses in verborum contractorum formatione nonnumquam a communi lingua recedebant; quid? quod ad omnes fere dialectos illa fluctuatio pertinebat (Hoffm. II 579), ut et -έω pro communi -άω et contrarium diceretur et simul utraque forma usurparetur, ut Sappho πότη 41 et ἐκπεποταμένα 68, 4 scripsit. Iam cum in multis Pindaricis formis codices vacillent, non eadem qua supra fiducia η insolitum pro α vel α pro η in codicibus obvium damnamus, quem sibi Pindarus in hac re proposuerit usum nescii. Festinantius enim quam prudentius Christ (Beitr. p. 71 sq., ut Mommsen in ed. min.) iudicavit huius mutationis rationem non habens [2]. Accurate igitur librorum auctoritas perpendenda est, quibus, si maiore constantia α pro η præbent, fides vix deroganda est (Ahr. II 147 sq.). Rem non semel tractatam (Ahr. l. l. Peter p. 12 sq. Christ l. l.) quam brevissime potero comprehendam.

Hyperdorismos ἀναρίθματοι O 7, 25 paucorum codicum deteriorum et κρατασίποδα P 10, 16 codicis E mitto.

ἐδινάθην P 11, 38 omnes præter B, ὠκυδινάτοις I 4, 6 omnes codices præbent, Boeckhio Ahrenti Bergkio fortasse non iniuria probata collato substantivo δίνα. Accedit F 101 (70) Ahrentis coniectura δινάσατο (Dindorf δίνασ' ἄπο).

δοναθεῖσα P 6, 36 codicum deteriorum lectio ab Ahrente expulsa est.

καναχαδά N 8, 15 perperam a Bergkio sine libris scriptum est.

---

[1]) Dormitans his Peter p. 9 νεοσίγᾱλος (O 3, 4 *'novus splendidusque'*) addidit.

[2]) Præterea numeris eius correctione opus est.

ἀπονοστάσαντος N 6, 57 codices præbent, probantibus Boeckhio et Bergkio, de ἐνόστησ' N 11, 26 inter omnes constat. Illud quo iure Ahrens et Christ damnent, valde difficile dictu est, quamquam inviti sane eidem verbo utramque formationem damus.

Duplicem formam Pindaricam verbi πονέω fuisse negare vix licet, si quid miro codicum consensui tribuimus. πονᾳθῇ enim O 6, 11 in omnibus præter C, πεποναμένον P 9, 93 in omnibus scriptum est: iidem de πόνησαν N 7, 36. πονήσαις I 1, 40. ἐξεπόνησ' P 4, 236 congruunt. Varias viri docti vias in hac re ingressi sunt, ut Mommsen (in ed. min.) et Christ (Beitr.) sibi constantes omnibus locis η obtrudunt, rursus Ahrenti ut Æoles (Sapph. 98, 3 ἐξεπόνασαν) ita Dorienses (Eur. Iph. A. 209 ἐξεπόνασεν) et Pindarum α semper dixisse credibile videtur. Nobis vero callidissime Bergkium egisse persuasum est codicibus solis arbitris nostris non temere diffidendum esse putantem; sed tamen si cui alterum eligendum esse, non utraque vocalis ferenda videatur, Ahrentem quam Mommsenium et Christium sequi malumus ob testimonium præstantissimi codicis A (O 6. 11) [1].

ὑμνᾶσαι I 3, 7 librorum omnium scripturam nemo ex recentioribus editoribus recipere ausus est ob ὕμνησαν N 5, 25. ὑμνήσομεν F 29 (6), 6. ὑμνητός P 10, 22. ὑμνητόν P 11, 61. Equidem nihil statuo in re valde lubrica, sed debuerat Boeckhio et Bergkio ὑμνᾶσαι non nimio minus esse religiosum quam ἀπονοστάσαντος N 6, 57.

ἐφίλασ(εν) P 2, 16. 9, 18 Byzantinorum inventum Boeckhio probatum Ahrens expulit; in πεφίληκε P 1, 13. πεφιλημένον N 4, 45. φίλησ' N 5, 44. φιλήσαντ' N 7, 88 libri consentiunt.

Nec maiore ἀφθόνατος O 11, 7. 13, 25 auctoritate nititur.

Summa codicum consensio est et in φώνασε O 13, 67. N 10, 76 et in φωνήσαις I 5, 51. ἀφωνήτῳ P 4, 237, quod utrumque Christio quoque (Beitr.) propter substantivum φωνά ferendum videtur. (Mommsen vero ubique η postulaverat.)

In uno denique Pindarico verbo pari formationis varietate ᾱ pro vulgari ω extat: κοινάσαντες enim P 4, 115 et παρεκοινᾶθ' P 4, 133 certa sunt, ad quæ cum Boeckhio Mommsenio Christio κοινάσομαι N 3, 12 pro κοινώσομαι certa de causa accommodare audemus. Etenim cum Bergk ex Scholiastæ verbis κοινῶς ᾄσομαι hanc lectionem: κοίν' ᾄσομαι eruere sibi videatur, hoc fortasse in *exemplari Scholiastæ* scriptum erat, ex genuino Pindarico verbo κοινάσομαι facillime ortum [2]. — Confert Ahrens (II 182) Æolicam formam ἀξιάσει; præterea Pindarica sunt κοινᾶνι P 3, 28. ξυνᾶνα N 5, 27. ξυνάονες P 3, 48, κοινωνίαν autem P 1, 97 nullo obstante — nec facile corrigere licet — scriptum est, quæ res fortasse verbi rationi haud absimilis indicare videtur, nisi de ortu vocis κοιν-ων-ός erramus (v. Curt Et.[4] 628), *potuisse* utramque vocalem in verbo quoque probari. Omnino autem in hac re poetam nimiam severitatem fugientem paulum varietati atque arbitrio indulsisse credibile est.

---

[1]) Discrimen autem quod inter πονάω (de efficiendo) et πονέω (de molestia) probante Boeckhio (not. crit. p. 470) Hermann (Opusc. I p. 259) statuerat, iam ab Ahrente explosum est.

[2]) Nec difficilior intellectu lectio codicum κοινώσομαι est, si idem interpretamentum κοινασομαι (superscr. ωσ) i. e. κοινῶς ᾄσομαι male intellecto antiquo κοινάσομαι textui insertum erat.

Sed formæ tab. Heracl. 1, 133 ἀρασόντι (lat. *arō* ex **arā-i̯ō,* Brugm. Grdr. II 957, 1085) nihil simile est apud Pindarum; vulgaris extat forma ἀρόσαι N 10, 26.

Aptissimum mihi visum est his subiungere stirpes verbales monosyllabas in ᾱ desinentes, quas cum vulgo per *metathesin* ortas esse statuant (Kühn.-Blass[3] I: 2, 117; cfr G. Meyer.[2] 40 in adnot. 182. 187 sq.), hodie sunt, qui illud ᾱ (ut η, ω) *suffixi* instar infirmissimæ radicis formæ additum esse dicant (Brugm. Grdr. II 951). In hoc autem genere inconstantia usus non admittenda est, ut si quod exemplum a Dorico-Lesbico α abhorret, id sine ulla dubitatione corrigendum sit. Hæc Pindarica sunt:

ἐΰδματον P 12, 3. θεοδμάτα F 87 (58), 1. θεοδμάτας O 6, 59. θεοδμάτῳ P 1, 61. θεόδματον O 3, 7. F 178 (169). θεοδμάτων P 9, 10. θεοδμάτους I 5, 11. νεόδματα I 3, 80. (Perperam Mommsen propter δέμω ubique -δμη- contra testimonium codicum fere nusquam (præter O 3, 7) inter se discrepantium scripsit). Cfr. Theocr. 15, 120 δέδμανται.

δμᾶθεν P 8, 17 *(domiti sunt).* Ἄδματος P 4, 126.

In θνᾱ- libri raro vacillant.

Pro κρατήρ O 6, 91. κρατῆρι N 9, 49. κρατῆρα I 5, 2 Hermann et Boeckh, postea Meister (I 68) κρη- perperam commendabant; α satis superque confirmatum est cum optimorum librorum auctoritate tum exemplis Doricis et Æolicis multis, quæ præterea quomodo ab Attico α discrepare *potuerint,* non facile videas nec Meister recte explicavit. — De κέκραται P 10, 41. κεκραμένον O 10, 104. P 5, 2. N 11, 36. κεκραμέν' F 111 (77) dissensio non est.

Stirpis μνᾱ- multa extant exempla (μνᾶμα μναμεῖον Μναμοσύνα al.), quorum quæ vitiosum η receperint cum persequi tædeat, tum duo nomina propria Κλυταιμνήστρας P 11, 17. Ὑπερμνήστρα N 10, 6 animadvertenda sunt ob librorum consensionem, quæ pronum animum inclinat, ut cum recentioribus rerum grammaticarum præceptoribus (v. G. Meyer.[2] 259. Vogrinz. 156. Kühn.-Blass.[3] I: 2, 329) -μήστρα (masculinæ formæ μήστωρ ex μήδομαι iungendum, cfr Μήδεια), non -μνήστρα (-μνάστρα) verum esse credam. Cui scripturæ præter illud vocalis subsidium ne librorum quidem memoria deest, nam Ὑπερμήστρα N 10, 6 fuisse videtur in altero e duobus vetustioribus (B) et est in cod. B̥ et apud scholiastam cod. B, quare hoc loco Mommsen -μήστρα scribere non dubitavit. Extat eodem modo N 10, 64 in omnibus libris ἐμνήσαντ' vel ἐμνήσατ' pro ἐμήσαντ', ubi -μνη- (-μνα-) ferri nequit (cfr præterea ω 426).

ἀπλάτου P 1, 21. ἀπλάτοις P 12, 9. ἄπλατον P 1, 21. (Cfr Curt. Et.[4] 278).

τλᾱ-: ἔτλαν (τλᾶθι τλάσομαι) τλάθυμος τλάμων ἄτλατος; Τλαπολέμου O 7, 20 omnes præbent, in Τλαπολέμῳ O 7, 77 optimus codex A peccat.

Restat stirps

τμᾱ-: τέτμηνθ' I 5, 22 ab editoribus non esse vexatum valde mireris, cum Ahrenti (II 133) summo iure suspectum fuisset. Equidem paucorum librorum testimonium ullius esse momenti præ Archimedeis formis τέτμαμαι ἐτμάθην τμᾶμα (Ahr.

II 129 sq. Kühn.-Blass³ I: 1, 124) et Æolica τμᾰγω (Hoffm. II 284, cfr Hom. διέτμᾰγον, διέτμᾰγεν) satis fidenter negaverim.

Eiusdem generis incrementum recentiores (Brugm. l. l. p. 954 sq.) inesse volunt in aliis stirpibus verbalibus antea semper pro veris radicibus habitis, ut βᾰ- (*g-ā-) in ἔβαν et cet., δρᾰ- in δραπέτας F 134 (99), σᾰ- (scr. *dhy-ā-*) in σᾶμα, quæ cum dubitatione vacent, una tantum

βλᾰ- memoratu digna est ob exempla Pindarica vulgo βληχροῦ F 245. βληχροί F 130 (95) scripta, quæ inde descendere (cfr βλᾴξ, Brugm. l. l.) ideoque βλαχροῦ βλαχροί scribenda esse videntur.

Ad extremum duæ formæ verbales hoc loco mentionem desiderant:

ἴσᾱμι P 4, 128, Doricæ dialecto propria [1]) forma haud dubie ad ἵσταμι ob similitudinem formarum ἴσαντι et ἵσταντι novata (Brugm. Gr. Gr.² 166); exempla Ahrens II 345 enumerat.

ἔρᾱται P 4, 92, coniunctivi forma (pro qua Boeckh ἐρᾶται postulabat) ambiguæ originis, cuius similes in variis dialectis reperias (G. Meyer² 502); Pindarus quidem utrum Doricum an Æolicum (cfr idem ἔρᾱται Sapph. 13) exemplar secutus sit, non liquet. Explicant vero tales formas viri docti duplici ratione, aut contractionem (vocalium αε vel αη) aut productionem ad exemplum coniugationis in ω coniunctivo servientem subesse statuentes (Hoffm. II 291).

2) Sequuntur *alia suffixa* nominalia suffixorumve similes syllabarum coniunctiones, in quibus extat ᾱ primigenium:

-ᾱκ-, ut in Θώρακος P 10, 64.

-ᾱν- in Ἕλλαν Ἑλλάνιος Ἑλλανίς Ἑλλανοδίκας; eodem trahenda νεανίας νεᾶνις (ex νε-ᾱν, Curt. Et.⁴ 315).

-ᾱνο- -ᾱνα.

Duæ causæ sunt propter quas operæ pretium esse videtur in unum omnes stirpes Pindaricas conferre, quæ his figuris utuntur, primum quod sunt varia genera, ut suppletoriæ quoque productioni illud -ᾱν- originem debere poterat, quam ob rem distinctione opus est, tum quod in genuinis vocalibus ᾱ et η nonnulla videmus ab Ahrente et Petero peccata esse, velut Doridi Ahrens ἀπάνα et τιθάνα adrogat. Quæ igitur proprie inter se non cohærent una tractare coactis venia nobis sit.

In hoc numero *nomina propria* nonnulla sunt, quorum origo prorsus ignoratur, sed inest fortasse uni alterive (ut Ἀθάνα) *radicale* ᾱ. Sunt autem hæc:

Ἀθάνα P 10, 45. 12, 8. N 3, 50. Ἀθάνᾳ O 13, 82. Ἀθάναν F 34 (9). — Ἀθᾶναι P 7, 1. F 76 (46). Ἀθανᾶν N 4, 19. 5, 49. I 3, 43. Ἀθάναισ(ιν) O 7,

[1]) Cfr supra p. 7.

82. 9, 88. 13, 38. N 2, 8. 8, 11. I 2, 20. F 75 (45), 4. — Ἀθαναία O 7, 36. Ἀθαναίᾳ N 10, 84. — Ἀθαναίων P 1, 76. N 10, 34. F 77 (196). Ἀθαναίαισι F 124 (89), 3. Discrepantiam scripturæ horum vocabulorum, quibus hic illic librarii falsum η obstruserunt, diligenter Mommsen (Suppl. p. 75 sq.) examinans cum in Ἀθάνα Ἀθᾶναι Ἀθαναῖος α magis commendari vidisset, non tamen Ἀθηναία respuere ausus est, quod O 7, 36 in archetypo scriptum esse consensus fere omnium codicum docet. Sed vel eam dubitationem quam ipse vir doctissimus movit nullam causam esse concedens cur de dea Ἀθηναία, de hominibus Ἀθαναῖοι Pindarus dixisset, non unum exemplum (nam N 10, 84 libri utroque trahunt) tollit nec ceterorum editorum quisquam singularem epicam formam agnovit [1]).

Μυκανᾶν P 4, 49. Μυκαναίων F 202 (216) contra libros [2]) non dubito probare, minus id quidem propter Æolicum Μυτιλήνα Ahrenti (II 134) gratificans analogiam reliquarum urbium testanti, sed de forma Μυκανές tripodis Delphici recte Bergk admonuit, ac vero Μυκανέων bis est in titulo Mycenæo (Collitz, Samml. d. gr. Dial.-Inschr. 3315); nam Homericum exemplum in hoc nomine non plus quam in Δᾶλος Λᾶμνος Πάλιον al. valere poterat.

De ceteris non ambigitur:

Κυλλάνας O 6, 77. — Κυράνα, -ας, -ᾳ, -αν (undecies). — Μεσσάνας P 4, 126. Μεσσανίου P 4, 35. — Πειράνας O 13, 61. — Πέλλανα O 7, 86. 13, 109. Πελλάνας N 9, 44. Πελλάνᾳ O 9, 98. — Τυρσανῶν P 1, 72.

Mentione vix digna Hermanni perversa lectio Ἰστριηνάν O 3, 26 (Ἰστριανήν in libris interpol.) est; de qua conferas Boeckh. expl. p. 139.

Ex *stirpe nominali* in ᾱ desinente adiectivum fictum est

εὐδιανόν O 9, 97 (εὐδιανός vel εὐδιάν' P 5, 10 coni.).

Eodem modo (cfr subst. ποτά) aut ex *stirpe verbali* ποτανός P 5, 114. ποτανᾷ N 7, 22. ποτανόν P 8, 34. ποτανάν F 107 (74), 3 (coni. Schn., Boeckh πτανόν scripsit). ποτανοῖς N 3, 80. Vitiosum η P 5, 114 non tollebat Mommsen ut in carmine epicæ dialecti vestigia nonnulla servante, quod ceteros non pellexit, nec melius Peter (p. 9) diversitatem significationis inesse arbitratus πετηνός vel πετεινός commendabat.

Fortasse in φοινικοεάνων F 75 (45), 14, quod in loco valde obscuro legendum esse Bergk coniecit (Christ φοινικεάνων), ex talibus vocabulis separatum novum suffixum -ᾱνο- latet (*ϝεσ-ᾱνο-ς, v. Curt. Et.[4] 379), quamquam dubitant recentiores (Prellw. p. 82).

Productionis autem *suppletoriæ* exempla sunt

σελάνας O 10, 75 (Brugm. Gr. Gr.[2] 70) et ut videtur

κρανίοις I 3, 72. ἑκατόγκρανος P 8, 16. ἐπικράνοις F 88 (58), 5. ἑκατοντακάρανος P 1, 16. -ον F 93 (93) (coni.). τρικάρανον F 101 (70) (ex *κρασ-νο- et *καρᾰσ-

[1]) Peter vero qui (p. 10) Mommsenii vestigia premens usum tragicorum in patrocinium vocari posse arbitratur, temere et nescio qua incuria addidit in *canticis* formam Ἀθηναία ubique servatam esse, quæ nisi in his dialogi locis: Æsch. Eum. 288. 299. 617. Eur. Iph. T. 1436 apud fabularum scriptores non legitur (v. Wecklein. ad Eum. 288).

[2]) Quos tamen P 4, 49 vacillare (Μηκονᾶν Μηκηνᾶν) pretium est observare.

νο-, cfr κράσπεδον, Prellw. pp. 162, 139). Sed in κράνᾳ P 4, 294. κράναν P 1, 39. 3, 69. 4, 125. καλλικράνου F 198 (211) recentissimi propter Atticam formam κρήνη fortiorem radicis figuram κρᾱσ- comparere statuunt (Brugm. Grdr. II 236).

His denique adiungenda sunt adiectiva in -ᾱνής exeuntia, quorum

προσανέα P 3, 52. προσανεῖ P 10, 64 ex radice *an* ductum esse etymologi docent (Curt. Et.[4] 306, Prellw. p. 27), rursus *productione suppletoria*

γελανεῖ O 5, 3. P 4, 181 ex γελασ-ν- extitisse credendum est (Brugm. Gr. Gr.[2] 111), ad quam formationem nescio an αἰανής P 1, 83. αἰανές P 4, 236. αἰανῆ I 1, 49. 3, 2 (ab αἰάζω) sese accommodaverit; quin potest fortasse σαφανές O 10, 55 eidem analogiæ originem debere, nisi vere dicitur in σάφα σαφής σαφανής inesse radicem *bhā (bhēs)* (Prellw. p. 280).

Restat suffixum -τᾱτ-, ut in ἀβρότατος P 8, 89.

III) Ultimum genus ᾱ primigenii est in *terminationibus* tribus, quarum duæ in flexione verborum usurpantur:

-μᾱν, ut in εἰργασάμαν I 2, 46.

-σθᾱν, ut in κτισσάσθαν O 9, 45,

tertiam adverbiorum formationi peculiarem proprie accusativum esse stirpis in -ᾱ desinentis credibile est (Kühn.-Blass[2] I: 2, 306):

-δᾱν, ut in ἀμβολάδαν N 10, 33.

Sequitur iam ut iis quæ de vocali ᾱ disputata sunt addantur varia genera primigeniæ vocalis

η,

quæ meliore ita est condicione, ut doctrinam tantum non semper effugerit editorum ad modorum musicorum rationem carmina Pindarica recensentium nec altera α quippe huic vel illi harmoniæ magis apta oblita sit (nisi in illo πολυμήλῳ O 1, 12, de quo mox dicetur, et nonnullis formis supra commemoratis verborum in -έω desinentium, v. Boeckh. De Metr. Pind. p. 294); quin Mommsen ipse talia non ausus est, quamquam ἄρωα P 3, 7 (cod. B) perperam 'severioris Doridis formam' vocavit et eiusmodi alia quamvis raro in vetustioribus libris Dorica carmina ostendere docuit' (Schol. Germ. p. XXII). Hyperdorismos igitur codicum a librariis invectos, quales sunt ἰατάρ P 4, 270 in cod. E, ἅμενον O 10, 33 et θάσομαι I 1, 3 in cod. B, sine ulla dubitatione negligentes (v. Ahr. II 128) singula servato fere ordine antea instituto persequemur.

I) *Primo* loco syllabæ *radicales* vel quæ radicales esse videntur collocandæ sunt, quarum

1) primo genere universam complectimur copiam syllabarum radicalium.

De plurimis vocabulis huc pertinentibus cum non dubitetur, hæc imprimis spectanda sunt:

ἀρίζηλος O 2, 61 olim a Boeckhio contra libros ἀρίζαλος scriptum miro patrocinio, quamquam defensione vix opus est, a Christio (Beitr. p. 73) defensum est: *dubitandum* enim esse num cum nomine insulæ Δᾶλος cohæreat, utcumque autem sit, Pindarum hoc vocabulum non ex populi sermone, sed ex Homero sumpsisse. Sed de η vocis δῆλος, quo ἀρίζηλος omnes referunt, pridem constat titulorum testimoniis (Ahr. II 151), quamquam non patet ratio contractionis (v. Hoffm. II 337); insulæ igitur nomen alienum est.

In Iovis nomine Ζηνός et cet. Pindarum non Hyperdorismum apud Theocritum (Δᾶν 4, 17) et in titulis (Ahr. II 139) obvium admisisse Christ (p. 82) adnotavit; sed non minus Doricam quam Homericam illam formam fuisse tenendum est (G. Meyer² 314).

Ζήταν P 4, 182 (nomen Boreæ filii) num corrigendum sit ob formam Marmoris Farnesiani per α scriptam (Ahr. l. l.), dubium est.

ἥβα Ἥβα, quæ vera Dorica est forma (Hoffm. II 290), codices ubique præbent Hyperæolica ἅβα procul habita.

Plane titulorum ope, quantum scio, destituti sumus in ἡσυχᾷ P 11, 55. N 7, 82. ἡσύχιον P 9, 22. Ἡσυχία P 8, 1. -ίας F 109 (228). ἡσυχίᾳ P 4, 296. -ίαν O 4, 14. P 1, 70. N 1, 70. 9, 48. ἡσύχιμον O 2, 35 nec videtur ultra dialectorum Ionicæ et Atticæ fines aliud exemplum indagari posse quam quod Ahrens (II 138) attulit Sophocleum Oed. Col. 198, quod in codicibus ἡσυχίᾳ scriptum est. Iam cum origo vocis obscura esset, codicibus utrumque iubentibus (ceteris locis η, duobus O 2, 35 et P 9, 22 pæne uno consensu α) alii aliter iudicantes Mommsen et Christ η prætulerunt, ceteri editores ¹) et Rumpel α, quamquam et Bergk et Schneidewin Sophocli ἡσυχαίᾳ dederunt; quorum illis palmam dandam esse arbitror, non tantum propter codicum auctoritatem multo maiorem et quod non male dicitur stirps ἡσ- verbi ἧμαι (ἧσ-μαι) inesse (Curt. Et.⁴ 381), sed confirmatum hoc esse ratus ingeniosa Christii observatione ad P 1, 70 (in ed.) facta, quod dixit ἐς ante ἡσυχίαν in plerisque libris omissum probare Pindarum ἡσυχίαν, non ἁσυχίαν scripsisse.

Perquam obscurum κῆλα P 1, 12 est, etsi codices non discrepant nec quisquam adhuc dubitationem movit. Ferunt enim idem κῆλον esse atque scr. *çalya,* in quo antiquum *a* latere et G. Meyero² 78 et Prellwitzio (p. 146) probatur; sed tamen ex una formatione utramque vocem prodiisse ideo minus veri est simile quod ne uno quidem, nisi fallor, exemplo incorruptæ fidei demonstrari potest sonorum λι̯ coniunctionem in Græca lingua productionem suppletoriam passam esse (v. Brugm. Gr. Gr.² 49), nam de καλός ad scr. *kalya* relato non liquet (Prellw. p. 135. Hoffm. II 487), nec certissimum est quod olim Brugmann (De græcæ linguæ product. supplet., Curt. Stud. IV 121) docebat, in ὀφείλω pro ὀφέλλω (O 10, 3. P 4, 3. N 2, 6) produc-

¹) Nisi quod Bergkio semel P 4, 296 ἡσυχίᾳ excidit.

tionem suppletoriam adhibitam esse, ut ὀφέλλω *debeo* distingueretur ab ὀφέλλω *augeo*. Sed utut est, ex vocibus sanscritis a Prellwitzio advocatis *(çalya çala çalati çālate)* non *a* probatur; quod si iure Curtius (Et.[4] 148) eodem Latinum *cellere* revocavit, Pindaricorum librorum forma recte se habet.

κτη- in κτησάμεναι N 9, 52 (κτησάσθαν O 9, 45 v. l.) ut totius Græcitatis communis ita Pindarica forma erat, de qua v. G. Meyer.[2] 42.

Bene de μῆλον *(ovis)* μηλοβότας μηλόβοτος μηλοδόκος εὔμηλος πολύμηλος Ahrens (II 153) et Christ (Beitr. p. 76) retulerunt, fortiter lectionem vulgatam πολυμάλῳ O 1, 12 ex optimis codicibus petitam refutantes ob Boeoticam formam μεῖλον (item Thess.; Arcad. μῆλον); Hyperdorica forma hoc loco ut in Æolico carmine ab Hermanno (Opusc. I 266) et Boeckhio (not. crit. ad O 6, 100) commendata et frustra a Bergkio defensa, ab Heynio vero ubique inculcata ceteroquin a codicibus aliena est.

νη- particula negativa præfixa iudicium habet difficile in νήποινον P 9, 58, quod quamvis omnibus libris testatum Ahrenti (II 133) suspectum erat ut ex ἄποινα (ib. p. 130) compositum eadem ratione qua ex ἄνεμος ἀνάνεμος. Ac suadet α verum esse Sophocleum exemplum in ipso dialogo obvium ναμέρτεια Trach. 173, ad quod Æschyleum ναμερτῆ Pers. 246 ab editoribus correctum est. Iam vero, etsi in origine explicanda Ahrenti præstare videtur Brugmann (Grdr. I 209) νᾱ- in νά-ποινος ex longa nasali sonanti ($\bar{n}$) ortum esse statuens, huic tamen sententiæ obstat quod corrigenda Brugmanno erunt etiam νήπιοι P 3, 82. νήπια F 157 (128), quæ vox ab ipso (l. l. p. 149) ex *νη-πϝ-ιο- ducitur; quin videntur ne vocis quidem νηλ(ε)ής formæ (νηλής P 11, 22. νηλεεῖ F 177 (168), 5. νηλέα P 1, 95) relinquendæ esse, cum ex *longo* α et ε coalescentibus Dorice non η fiat (G. Meyer[2] 147). At enim multo, ut mihi quidem videtur, probabilius cum Prellwitzio (p. 212) Græcam formam Latinæ particulæ *nē* parem agnoscimus errorem in Sophoclis libros irrepsisse rati Pindaricisque haud diffisi.

πῆμα est obscurum (cfr Prellw. p. 250) nec tamen controversum η est; sed Christ quidem quomodo ex radice πενθ originem repetat (Beitr. p. 74) ipse videat.

Non minus de ῥήγνυμι (ῥῆξαν N 8, 29) in Dorismo constare (Ahr. II 132), non alienum videtur monere.

Nominis Σαρπηδόν' P 3, 112 eadem est causa ac nominis Ζήταν (v. supra); sed recentioris ætatis illud Marmor Farnesianum est (Ahr. II 13). Nam Homerum cur Pindarus in hoc potissimum exemplo sequeretur vix fuisse credo, nisi forte nimis insolitum erat nomen.

Denique non vexandum στηθέων F 218 (239), 2, cuius origo latet; nihil enim incertius est lectione tituli Sicyonii (Collitz, Samml. d. gr. Dial.-Inschr. 3163) σ]τᾶθος a Kühnero-Blassio[3] I: 1, 125 commemorata, cum ne τ quidem certo agnoscatur, sed satis στῆθος Æolicis exemplis firmatum est (Hoffm. II 330).

2) Deinde η *productione* natum syllabæ radicales ostendunt

a) in *perfecto*, cuius rei hoc unum novi exemplum Pindaricum: ἐγρ-ηγορότων F 289 (234) (a Brugmanno Grdr. II 848 per η *suffixum* explicatum),

b) in posteriore membro *vocum compositarum*:

(ἐλασία et cet.:) διφρηλασίας O 3, 38. — ἁρματηλάτας P 5, 115. βοηλάτᾳ O 13, 19. διφρηλάτα P 9, 81. διφρηλάται I 1, 17. — σφυρηλάτοις F 207 (223); sed χαλκελάτῳ O 7, 36 scriptum est.

(ἐρατός:) ἐπήρατον P 5, 73. I 5, 12. εὐήρατον P 9, 8. εὐηράτων O 5, 9. εὐηράτοις O 6, 98.

(ἐρετμός:) δολιχήρετμον O 8, 20.

(ἔρις:) δύσηρις O 6, 19, in codicibus contra metrum δύσερις scriptum servato vestigio veteris scripturæ; veræ Pindaricæ formæ testimonia videas apud Schneidewinium (in app. crit. et in comm.).

His se ἐτήτυμος addit reduplicatione sive solita (Curt. Et.[4] 674) sive fortasse quæ vocatur intensiva (τη, Prellw. p. 105) ortum.

II) *Secundo* genere *stirpium* partes continentur quæcumque *suffixorum* nomine comprehendi possunt (cfr supra p. 31); quo pertinent

1) formæ *verborum in* -έω *desinentium* et quæ aliæ voces inde descendunt (ut ἐγκονητί N 3, 36). Non hoc loco negligenda videtur forma Pindaro cum vulgari lingua communis διψῇ N 3, 6, quæ quomodo orta sit nondum est explanatum (Brugm. Grdr. II 1118); sed vocalium α et η varietatem, de qua antea diximus, hæc ostendunt exempla (mitto enim manifesta codicum errata, quale est πεδῆσαι pro πεδᾶσαι N 5, 26 in solis 'retractatis' (ε'ζ') scriptum, quæ tanto cautius esse iudicanda apparet, quanto facilius librarios epici et Attici sermonis usus ad η scribendum inducere poterat:

αὐδήσαντος N 10, 89 lectio cod. D et Triclinianorum nemini placuit; sine dissensione reliquis locis (quinquies αὐδάω, semel ἐξαυδάω) α præbetur.

Sed καύχημα I 4, 51 omnes sine dubitatione receperunt, quamquam καυχᾶσθαι O 9, 38 extat; excusationi Ahrenti (II 133) Theocriteum est exemplum καυχέομαι 5, 77.

Prætermittendum non videtur η sæpius recurrere in aoristo verbi νικάω, quod tamen ab editoribus Pindaro non tributum est; ac librarii sane manum bis arguit vitiosa terminatio -ας formæ plurium codicum νικήσας O 5, 8. P 9, 73 (quacum conferas illud παπτήνας P 4, 95 Mommsenio non utique improbatum), ceteris autem exemplis νικήσαις N 10, 24 (BB). νικήσαντ(α) P 9, 97. 12, 6 (in pluribus). I 4, 9 (D) [1]) par aut maior obstat auctoritas vocalis α, qua sine dissensione librorum ἐνίκασε I 7, 65. νικᾶσαι N 10, 48. νενίκανται N 9, 2 instructa sunt. Sed imperfecti formam νίκη N 5, 5 ex νίκημι (Theocr. 7, 40) Æolum more ficto derivatam haud scio an summo iure ex codicum scriptura νικῇ viri docti elicuerint (quod idem probat Christ Beitr. p. 74), nec vero audiendus Bergk Triclinianorum codicum lectioni νικῇ suffragans admissa Dorica contractione, *qua alias non uti poetam* ipse addit.

---

[1]) Addat si quis velit fragmentum nullius fidei F 12 (ἐνίκησαν, a Schneidewinio correctum).

Postremo ob eandem causam συλήσαις P 12, 16 iure damnatum esse credo, quamquam η in omnibus libris est; -ήσας enim, non -ήσαις illi excepto cod. B præbent. Nam quod Mommsen contendit, formam συλαθείς O 9, 89 impedire quominus huius loci scriptura a συλέω (quod Delphicum est et a Theocrito usurpatum, Ahr. II 311) derivetur, eam, ut supra diximus, duplicis formationis licentiam vix audemus quamvis cupientes poetæ derogare.

His similes sunt formæ illo η breviori præsentis stirpi addito *auctæ*, quæ varietatem numquam patiuntur, velut ἐθελήσω, ἐθελήσαις (Brugm. Grdr. II 1226); quo in numero imprimis memorabile est γεγενημένον O 6, 53, quod repugnantibus omnibus libris iure restituens Ahrens (II 150) plausores habuit Schneidewinium (in ed. altera) et Christium (cfr Beitr. p. 72; verissime causa erroris lectione codicis A γεγενναμένος ostendi dicitur);

accedunt stirpes verbales monosyllabæ sive per *metathesin* ortæ sive *additamento extraneo* auctæ (cfr supra), quæ non minus constanter η per omnem Græcitatem tenuerunt (exceptis formis Eleis et πλᾶθος εἰράνα, v. G. Meyer.[2] 41 sq.), ne codicibus quidem Pindaricis, nisi in εἰρήνα, dissentientibus:

-βλη-: βέβληνται N 1, 8.
-γνη-: γνήσιος Θεόγνητος κασίγνητος -ήτα.
-ϝρη-: ῥῆμα ῥῆσις cet. De εἰρήνα infra dicetur.
-κλη-: κέκλημαι κικλήσκω.
-πλη-: πλήθει O 13, 45. πλήθοντος P 4, 85.
-σκλη-: σκληρᾶς O 7, 29.
-τρη-: τρητόν P 6, 54.
-χρη-: χρή χρησάμενος cet.

Idem η additicium recentiores aliis quoque radicibus tribuunt, ut ἄηται I 3, 27 (Brugm. Grdr. II 961), λῆμα (*ϝλ-η-, l. l. p. 1087).

2) Tum sequuntur alia suffixa sive suffixorum similes particulæ

a) *nominum:*

-ηϝ- (-εϝ-), ut in βασιλῆι -ῆα et cet., quo etiam Ἄρης (ἀρηίφιλοι I 7, 25) pertinet, et in nominibus ex hac figura descendentibus velut ἀρήιος, παρθενήιος; Πελοπηιάδαι N 8, 12; Αἰοληίς (Αἰολῆσιν N 3, 79, cfr Ὑπερῆδα P 4, 125), Νηρηίς (quam formam vicissim excipit gemina Νηρείς, cfr Κρηθεΐς).

-ηξ (-ηκος) terminationis singulare est exemplum ἀλώπηξ O 11, 20. I 3, 65 (Kühn.-Blass[3] I: 1, 166).

-ηλο- -ηρο- (cfr -ᾱλο- -ᾱρο- ad nomina primæ declinationis pertinentia, p. 33), partim ad verba in -έω referenda (ut ὀκνηρός; Brugm. Grdr. II 173, 190): ἐλαιηρός λαιψηρός οἰνηρός ὀκνηρός ὀλισθηρός ὑγιηρός ὑψηλός χαμηλός. σκληρός supra commemoravimus. Addendum πενταετηρίς.

-ηνο- -ηνα in his exemplis Pindaricis est (de alienis rebus hoc loco immixtis supra p. 36 nos excusavimus):

Inter *nomina propria* de Ἀλκμήνα ambigitur, etsi libri consentientes η tuentur plurimis locis O 7, 27. N 1, 49. I 1, 12. 3, 73. 5, 30. F 172 (158), 2, quibus addas N 10, 11, nam codicum ε'ζ' auctoritas nulla est; restant P 4, 172 et 9, 85 testimoniis haud spernendis α suadentes, quod priore loco in BD, posteriore in B est. Videtur in re obscura tutius esse lectionem magis firmatam probare, exemplo enim Simonideo Fr. 8 (Christ Beitr. p. 75) quæ fides debeatur nescio, nec vero patet quæ ratio inter Ἀλκμάν (ex -άων) et Ἀλκμήνα intercedat; quamquam quid verum in hac re sit non ego is sum qui diiudicem. Placuit α et Bergkio (ad P 4, 172) et Christio (l. l.); contra Boeckh nescio an iure Theocritum advocaverit et ipsum Ἀλκμήνα dicentem, 'licet magis quam Noster Dorica affectet' (not. crit. p. 467).

Sed in ceteris codices non vacillant:

Ἰσμηνοῦ N 9, 22. 11, 36. -όν F 29 (5), 1. Ἰσμήνειον P 11, 6 (Boeot. Ἰσμείνα). — Σειληνός F 156 (57). — De formis Μυκηνᾶν Μυκηναίων in libris traditis v. supra p. 37.

Deinde per -ήνα hæc exeunt:

ἀπήνας O 5, 3. -ᾳ P 4, 94, quod contra Ahrentis dubitationes (l. l.) tutari videtur glossa Hesychiana πήνα· ἀπήνη (Capelle[9]).

Εἰρήνα O 13, 7. εἰρήνᾳ N 1, 69. εἰρήναν P 9, 23, cui α 'Hyperdoricum' (Arcad., Boeot., de quo v. Meist. II 93 sq. et Hoffm. I 135) Boeckh et Bergk, quibus Rumpel et Christ (Beitr. p. 75) assentiuntur, quamvis non bene testatum dederunt; vix iure, quamquam insignis est frequentia figuræ -ρά-. De origine non iam dubitatio admittenda esse videtur (ϝρη, Prellw. p. 86).

τιθήνα P 1, 20 hodie firmatum est comparatione linguarum ($\sqrt{}$*dhē*, Lat. *fēmina fēlo,* Brugm. Grdr. I 64).

Addenda denique est forma codicum

ψεφηνός N 3, 41 Boeckhio et Bergkio probata, quæ vera esse non potest, si productione suppletoria ex -ασ-νός orta est (cfr supra γελανής), sed aut cum Bergkio ψεφεινός aut cum Christio ψεφεννός scribendum.

Nom. sing. -ηρ stirpium in -ερ- desinentium, ut in αἰθήρ et in ἀνήρ.

Nom. sing. -ης stirpium in -εσ- desinentium.

-ησιο-: βροτήσιος P 5, 3. Utrum καρχάσιον Pindaricum (καρχασίου N 5, 51) an καρχήσιον Sapphicum (καρχήσια 51, 6) corrigendum sit, equidem non diiudico; modo ne cum Meistero (I 70) utrumque probemus.

-ητ-: λέβητος et cet. Si verum vocabulum adsecutus est Bergk N 7, 37 πλάνητες pro lectione codicum metrum offendente πλαγχθέντες in editione tertia coniciens, quod a Christio receptum est (ab ipso autem auctore rursus in editione quarta

reiectum), satis illud η difficile videtur ad defendendum, si quidem necessario subest verbum πλανάω.

-μην: πυθμήν F 207 (223).

-τηρ, ut in κρατήρ, σωτήρ; inde fictum -τηριο-, ut in ἀκρωτήριον. — Nom. sing. -τηρ stirpium in -τερ- desinentium, ut in πατήρ.

b) Deinde η ad *numeralia* fingenda valet, velut πεντήκοντα;

c) denique in *verborum* flexione comparet: in coniunctivo verborum thematica q. v. vocali instructorum, in notis optativi -ιη- et aoristi passivi -η- et -θη-.

Reliquum est ut quæ pauca de vocali

ω

primigenia apud Pindarum animadvertenda sunt proferamus. Ac primum quidem

Τιλφῶσσας, non Τιλφοῦσ(σ)ας (Paus. IX 33,1), F 198 (211) Pindarum dicentem vernaculum Boeotici fontis nomen usurpare non miramur, quibus supra (p. 21) probabile fuit eundem Ἐρχομενός scripsisse pro vulgato nomine Ὀρχομενός; sed illud ω quale fuerit explanato opus est, quamquam contractionis [1]) speciem manifestam habere videtur.

ὦν deinde a Pindaro cum Ionibus Doriensibus Boeotis Æolibus dictum esse et per se veri simile est et libri testantur excepto uno loco P 9, 103, qui ab Hermanno emendatus est; quæ autem inter illam formam et Atticam οὖν intercedat ratio non liquet (G. Meyer² 94. Hoffm. II 375).

Contra in βοῦς (P 4, 142. F 234 (258). βουσίν P 9, 23. N 10, 60) nihil de Pindaro colligere audeo ex testimonio Prisciani (VI 69) et Æolidi et Doridi formam βῶς (cfr accusativum Homericum βῶν H 238) vindicantis aut si quæ alia eam Doricam esse confirmant (Meister, De dial. Heracl. Ital., Curt. Stud. IV 391 sq.); quod cavendi studium augent exempla Dorica quæ extant vulgaris formæ (l. l.).

Tum vero ne desint *vocabula composita* vocalis ο *productionem* ostendentia:

(ὄνυμα:) ἀνώνυμος ἐπώνυμος -νύμιος εὐώνυμος ἰσώνυμος Κλεώνυμος -ίδαι ὁμώνυμος πολυώνυμος.

(ὀροφά:) ὑπωρόφιαι P 1, 97.

Ad extremum

C. varia

restant diversi generis quæ et de longis et de brevibus vocalibus collegi; inter quæ primum de

---

[1]) Quam Beermann (De dialecto Boeotica, Curt. Stud. IX 47) statuit; sed traditur etiam forma Τίλφωσσα (Steph. Byz. s. v. Τέλφουσα).

1) *metrica productione* exponere placet, cuius natura universa qualis sit satis constat, quam ob rem fusius de ea re disputare supervacaneum est, monendum autem hoc tantum, cum quasi in totius linguæ indole positum fuerit studium illud breves plures vocales deinceps se excipientes evitandi (Kühn.-Blass[3] I: 1, 170), tum in dactylico genere re ipsa plurimum valuisse productionem brevis vocalis metri causa factam; sed ad tales figuras dactylicas fingendas non unum præsto erat poetis adiumentum, velut a) duplex stirpis forma, unde et μεμᾱότας O 1, 92 Pindarus dixit et μεμᾰῶτες N 1, 43, cfr ἀρᾱρότα O 10, 83. τεθᾱλότα P 11, 53 et ἑστᾰότ' N 5, 2. τεθνᾰότ' N 10, 74 et ἐπεμβεβᾰῶτας N 4, 29, tum b) productio suppletoria in nonnullis sonorum coniunctionibus modo usurpata modo omissa, ut in Ξεινοκράτης I 2, 36 et φιλόξενον I 2, 24, et c) longæ vocales in compositis vel adscitæ vel productione ortæ, de quibus supra disseruimus, ut in πολεμᾱδόκοις pro πολεμοδόκοις et in διφρηλασίας (cfr χαλκελάτῳ). Accedunt iam hæc exempla productionis ad id ipsum pertinentis, ut numeris singulæ voces ictus metrici ope accommodentur:

α:

ἀγαθέᾳ P 9, 71. N 6, 39 (Hom. ἠγάθεος). — ἀθάνατος sæpius. — ἀνεμόεσσαν O 4, 6. ἀνεμόεν P 1, 92 (Hom. ἠνεμόεις). — ἀνορέας O 8, 67. -έᾳ I 7, 25. -έαις P 8, 91. N 3, 20. I 3, 29 et similiter formæ vocis ἀνήρ: ἀνέρι P 4, 21. ἀνέρα O 9, 110. ἀνέρες P 4, 173 et cum his ἀνέρων O 1, 68. P 5, 22. N 6, 33 (ἀνήρ anceps). — ἀπάλαμον O 1, 61 (cfr ἀπάλαμνοι O 2, 63). — Ἄρεος P 2, 2. 10, 14 (et cum eo interdum Ἄρει). — Ἀτᾱβυρίου O 7, 87 ut videtur. — διαβολιᾶν P 2, 76? [1]) (codd.; editores ex Bergkii coni. διαιβολιᾶν).

Eodem Vogrinz (p. 31) ἄπειρος trahit, quod quidem satis dubium videtur (Prellwitz aliter p. 115).

Sed ἀενάοις N 11, 8 a libris testatum fortasse metri rationi originem debet, in choriambi speciem ex ἀένναος (αἰέν, Capelle[9], aut αἰές, Prellw. p. 5, et -ναος) transformatum; quamquam Homerico loco ν 109 ut αἰενάοντα reddatur G. Meyer[2] 76 auctor est.

ε:

εἰρεσία P 4, 202 ad ἐρέσσω. — ἠΰ (δ' ἔχοντες) O 5, 16 (corr.). ἠΰκομοι P 5, 45. ἠυκόμων O 6, 91 (ἠΰπυργον N 4, 12, corr.). (Vogrinz p. 31. Rzach, Der Dial. des Hesiodos p. 364).

Eodem modo Christ (Beitr. p. 52) εἰνάλιος explicat; sed si vere hodie traditur εἰν ex ἐνι ortum esse (Brugm. Gr. Gr.[2] 68), non εἰνάλιος metri causa productum est, quamquam hæc *præpositionis forma* in componendo vocabulo *Homerico* a Pindaro (qui εἰν simplex non habet) recepto metri causa adhibita est.

ο:

Nullum quod sciam extat exemplum, nisi vere Prellwitz (p. 233) doceat οὔλιος οὐλόμενος talem ostendere productionem.

---

[1]) Non possum quin ad hanc formam excusandam διαπρυσίᾳ (◡ — ◡◡ —) N 4, 51 et alias eiusdem speciei nonnihil pertinere credam.

ι præcipue in nominibus propriis:

Διαγόρας O 7, 80. -ᾳ O 7, 13 (cfr Aristoph. Av. 1072 Δῐαγόραν). — Διοδότοιο I 6, 31 (cfr Hom. δῐογενής et δῐοτρεφής). — Ἰαμιδᾶν O 6, 71 (Ἴαμος O 6, 43). — Ἰονίας N 7, 65. -ίαν P 3, 68. Ἰόνιον N 4, 53 (? Æsch. Prom. 840 et Eur. Phoen. 208 (Nauck) ῐ). — Μιδυλιδᾶν P 8, 38? (Bergk Μειδυλιδᾶν). — Φιλυρίδα P 9, 30. -αν P 3, 1 (plerique codd. Φιλλυρίδαν, v. Schneidewin. adnot. crit.; Φῐλύρας P 4, 103). — Figuræ *patronymicæ* velut Ταλαϊονίδας O 6, 15 et al. (cfr Hom. Οὐρανῐ́ωνες), sed nominativus Κρονίων anceps est (bis ῑ, quinquies ῐ; Hom. Κρονῐ́ων, Κρονίονος, Κρονῐ́ωνος, Heim. p. 129).

In aliis vocibus:

ἱέμενοι P 4, 207. — πίομαι O 6, 86 ut Hom., aliter Theocr. et Theogn. (Heim. p. 130). (?)

υ:

κυανέας O 6, 40. F 87 (58), 4 ut Hom., ex κῠ́ανος ductum; sed κυάναιγις O 13, 70. κῠανάμπυκα F 29 (5), 3. — λυσίπονον F 131 (96), 1. -οις P 4, 41, ex λῠ́σις.

Obscura nonnulla in hoc genere sunt; velut voci ἀθάνατος propter cognationem quam cum scr. *dhvan* esse statuunt forsitan quispiam non *metricam* productionem tribuat, tum vero id quoque quæri potest num forte Pindarus ad Æolum (Hoffm. II 485) exemplum ἄννερι pro ἄνερι et talia pronuntiaverit. Sed non dubitamus quin Pindarus hac in re Homero magistro usus sit, apud quem si ἠνορέῃ ἄνερι (quæ vocalis incipientis varietas quomodo explicanda sit non liquet, Vogrinz p. 34) ἀθάνατος reperiebat, et ipsum ἀνορέα ἄνερι ἀθάνατος instar dactylicæ figuræ vocali vere producta ad metri usum recepisse persuasum nobis est. Æoles vero Pindarum non secutum esse vel eo probabile est quod a consonis illorum more geminandis, si a nonnullis rebus (ut ἄμμι, κελαδεννός) discesseris, abhorruisse videtur.

Sed quo iure et ει et η scriptum sit pro E Pindarico in εἰρεσία et ἠύκομος, id in eo positum est num utrumque apud Homerum ferendum sit, si modo omnino Pindaricis carminibus ει pro longo *e* dandum est.

2) Deinde in nonnullis vocibus Pindaricis *correptio longæ syllabæ* aut apparet aut apparere credita est; quæ res quamvis (excepto in ἰοχέαιρα) ad flexionem nominum proprie referenda tamen hoc loco non prætermittenda videtur. De *correptionis Æolicæ* exemplis Heimer p. 135 sqq. disputavit, quæ hæc sunt:

Feminina: Κύκνεια O 10, 15. — Πέλλανα O 7, 86. 13, 109. (Accedunt Νέμεα O 13, 34 a Mommsenio pro feminino habitum et Μινύεια O 14, 19 et mirum illud ᾶ τέκε O 1, 92, quæ ab Heimero iure reiecta sunt.).

Masculina: Ἀγλαοτρίαιναν O 1, 41. Εὐτρίαιναν O 1, 75. Ὀρσοτρίαινα O 8, 48. ὀρσοτρίαιναν P 2, 12. — Ἀλκιμίδα N 6, 68 (corr.). — βαθυμῆτα N 3, 53. — Εὐξενίδα N 7, 70. — χρυσοχαῖτα P 2, 16. (Accedit F 57 (29) ἀριστότεχνα).

Tum correptio accusativi ἰσχύν N 11, 31 animadvertenda est (Kühn.-Blass[3] I: 1, 439).

Sed τόλμᾱ cum O 9, 82. 13, 11 Pindarus dixerit, non Bergkio credimus F 231 (255) τόλμᾰ τέ μιν ζαμενής correpto α Pindaricum esse.

Imprimis notabile ἰοχέαιρα P 2, 9 est, numerorum causa ι correpto, quod in ἰός semper longum est (Hom. ἰοχέαιρα).

3) Tum complectenda ea sunt, quorum *anceps mensura* est sive quæ ab aliis aliter poetis usurpata sunt; in quod genus satis sane ambiguum ea referimus, quæ superioribus duobus non apte tribuuntur, perquam enim difficile est pro certo diiudicare quæ antiquitus longa vocalis fuerit, quæ brevis. Sed in hac quæstione accurata Heimeri (p. 124 sqq.) disputatione toti nitimur.

In his igitur α *breve* adhibuit Pindarus: ἀείδω ἀείρω ἀίω ἀτάλλω ἵλαος καλός (quæ vox obscura est), *anceps* in his: nomin. ἀνήρ et formis vocis Ἄρης (cfr supra). Ceterum animadvertenda πᾰν et ἔμπᾰν, sed ἅπᾱν πάμπᾱν et in adverbiali locutione ἐς τὸ πάν O 2, 93 instar adverbii compositi. (Addendum his Heimeri exemplis Κᾱΐκου I 4, 42, v. Bergk.).

ι *breve* est in δηρίομαι (cfr ἀδήρῑτος P 42; editur ῐ in Steph. Thes.) ἰαίνω Ἰάλυσος ἱερός ἵημι (nisi ἱέμενοι choriambus est, v. supra) ἱμάς ἴσος (quod obscurum est) Κρίσα Κρισαῖος λίαν μητίομαι (v. Boeckh. De Crisi § 31) — νίφω ambiguum est — Πίσα -άτας -ᾶτις Σέριφος? (Σικελία) et in clausula comparativi -ίων -ιον, *longum* in ἰάομαι ἱλάσκομαι ἴυγξ ὄρνις, *anceps* in ἀνία κλαΐς Κρονίων (v. supra) πιαίνω τίν (?). (Accedunt: κακίει F 185 (184) ut apud Homerum, Attici aliter; Ὠαρίωνα N 2, 11 (Ὠαρίων F 72 (44)), Hom. Ὠρίων).

υ *breve* est in genet. δρυός (θυγατέρι -έρα) Ἰάλυσος Κυράνα ὕδωρ, λύω ῥύομαι et ceteris verbis per -ύω exeuntibus in præs. et imperf., *anceps* in θύω (θύω de *sacrificando*, θύω de *furendo*) — κλύω κλῦθι κλῦτε ut apud omnes dicitur — et χρυσός indeque derivatis vocabulis. (Accedit ἁλμῦροῖς O 7, 57; Attici υ).

Addendum est Pindarum ab Homero abhorrentem vocalem α in γάρ et ι in διά πρίν φίλος numquam producere; in τίνω φθίνω deest productio suppletoria, quæ in ἄνω ἱκάνω θύνω comparet; de terminationibus nonnullis v. Heimer. p. 137 sqq.

Denique in hoc genere non omittendæ videntur geminæ formæ ἄρα et ἆρα a poeta pro numerorum usu positæ, quarum hæc a Boeckhio restituta est (O 8, 46. P 4, 78. N 5, 30. I 5, 55. 7, 59); nec aliter inter se excipiunt νῦν et encliticum νυν (a Bergkio νύν scriptum), quod 'per totum Pindarum Byzantinis debetur' (Momms. Suppl. p. 45).

4) Ne quid desit, ad extremum breviter perstringenda *varia nonnulla* sunt de quorum sive *mensura* sive *scriptura dubitatio* mota est.

ᾰ:

De ἀμφᾶδόν P 9, 41 (plerique edd. ἀμφανδόν præferunt) Heimer p. 125 adeundus (cfr πρόφατος et πρόφαντος supra p. 16). Similiter Boeckhium ὑποφάτιες P 2, 76 offendebat, quare ὑποφαύτιες commendabat.

Item de ἀπειράτῳ O 6, 54 Heimer ibid. bene exposuit.

Non magis in κρᾱγέται N 3, 82 quam in ἀμφαδὶν ὑποφάτιες cum Bergkio κραυγέται desiderante longam vocalem corrigendam esse, si quidem potest fortior radicis forma agnosci, vix opus est monere.

ε, η:

αἰητῶν P 4, 4 in uno libro Moschopuleo et editione Aldina scriptum et Boeckh et Christ approbaverunt metro obsequentes, utpote quod propter consensum ceterarum stropharum (quinque et viginti) longam requireret. Sed illam formam ex solo Arato (v. Boeckh. not. crit.) notam Pindaro, qui octies αἰετός scripsit, obtrudere vereor, satius ducens cum Mommsenio et Bergkio veterum codicum lectionem αἰετῶν retinere agnita licentia quam constat fuisse primi systematis.

ο, ω:

Ἀωσφόρος I 3, 42 — nam Schneidewinium mitto ex codice D Atticam formam Ἑωσφόρος arcessentem, quæ num vere pro Homerica habeatur dubium est, v. Vogrinz. p. 156 — quod dicit Bergk Ἀοσφόρος desiderans omnino ratione carere, id verum non esse apparet; nimirum inter Ἀωσφόρος et Ἑωσφόρος eadem intercedit ratio quæ est inter ἀώς et ἕως. Sed synizesin illam vocalium ᾱω, quamquam exempla haud facile reperias, Pindaro libenter concedimus, cui illud genus contrahendi usitatissimum erat, nec vero synizesi magis quam vera harum vocalium contractione (ut in τᾶν θεᾶν) offendimur; v. Boeckh. De Crisi § 32.

Utrum Τρωΐα an Τροΐα (N 2, 14. 3, 60. 4, 25. 7, 41. I 5, 28. 7, 52. F 51), Τρῴα an Τροία (O 2, 89. I 3, 54) recte scribatur, de ea re optime Boeckh l. l. § 20 disseruit certum nihil ex vetere scriptura ΤΡΟΙΑ erui posse monens, suadendum autem ω esse. Equidem in re lubrica, de qua summa est virorum doctorum dissensio, valde dubius magis tamen ad ω probandum inclino propter veterem de qua Bergk dixit huius vocalis auctoritatem. Τρώιον est F 172 (158), 2 (codd. Τρώων).

ῐ, η, ει:

De antepænultima vocis ἀργινόεντι P 4, 8 ambigitur, sed videtur longa vel ob metri rationem præferenda esse; cfr Bergk.

ἵκω Pindaricum (ut Doricum, Ahr. II 183) esse, non ἥκω, pridem constat; v. Boeckh. not. crit. p. 369. Contrarius librorum error ex. gr. est N 3, 79 Αἰολίσιν (-ίσιν) pro Αἰολῇσιν.

Denique ει et ι in libris nonnumquam miscentur, ut in Ποσειδᾶν (-άν? Ahr. II 246); Pindaricæ formæ erant Ποσει- et aut Ποτει- aut Ποτι- (O 13, 5. 40). Cetera eiusdem generis ut levioris momenti mitto.

Sero hoc inveni:

P. 29 v. 30 pro ἀναστάσης *debet esse* ἀναστάσῃς. *Præterea plurimorum codicum* ἀναστήσῃς *est, non* ἀναστήσῃς; *sed hoc nihil ad rem.*